

U ovom broju:

MOGUĆ JE BRZI RAZVOJ OBOJENE METALURGIJE
»SIBENIČE GNIZDO SOKOLOVO«
U SAOBRAĆAJU BOLJE NEGOTANI
KAKO SU IZVRŠENE PRIPREME ZA TURISTIČKU
SEZONU
GRABANI SU ZA SAMODOPRINOS
SIBENIK U BORBI PROTIV AUTONOMASA
NA SVIJETLIM STAZAMA KNJIŽEVNOG RAZVITKA
KOLIKO JE STARA TRADICIJA SCENSKOG
ŽIVOTA U SIBENIKU
SVE O LAZIRANJU UTAKMICE
IZJAVE IGRAČA »SIBENIKA«

324 SIBENIK
Naučna biblioteka

SIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE SIBENIK

GOD. XIV — BROJ 715 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

SIBENIK, 1. LIPNJA 1966. GODINE

Plenum Općinskog komiteta Saveza komunista Šibenik raspravljao o aktivnosti osnovnih organizacija Saveza komunista u selima na poslovima samoupravljanja i unapređenja poljoprivredne proizvodnje

ZAOKRET U POLJOPRIVREDI

Rad organa upravljanja u PZ i članova SK u njima, izuzevši nekih, daleko je ispod zahtjeva koji traži novi samoupravni sistem --- Rasparčana sredstva akumulacije, zbog velikog broja zadruga, nisu dozvoljavala veća ulaganja i potpunije zahvate u poljoprivredi --- U poljoprivrednim zadrugama, istaknuto je na plenumu, nema još ni spomena o raspodjeli prema radu, te se raspodjela i dalje provodi linearno

U utorak, 31. svibnja, održan je plenum Općinskog komiteta Saveza komunista općine Šibenik. Na plenumu se raspravljalo o aktivnosti osnovnih organizacija SK u selima na poslovima upravljanja i unapređenja poljoprivredne proizvodnje. U informaciji koju je izradila grupa članova Općinskog komiteta SK, a koja u stvari sadrži odgovore 42 organizacije SK sa sela na 10 pitanja koja im je grupa Komiteta postavila, ističe se da su se u poljoprivrednim zadrugama gomilali takvi problemi koje više nije moguće tolerirati.

JOŠ DOMINIRA RIJEČ UPRAVITELJA

Odgovarajući na pitanje o radu organa upravljanja u PZ i članova SK u njima, osnovne organizacije K i članova SK iznijelis u slijedeće: Rad organa upravljanja u PZ i članova SK u njima, izuzevši nekih, daleko je ispod zahtjeva koji traži novi samoupravni sistem. U tretiranju problematike i odlučivanja još uvijek dominira riječ upravitelja, dok u veći slučajevi organi upravljanja sa o prividno ispunjavaju zakonsku formu.

To se naročito odnosi na zadruge savjete koji se kod većine zadruga sastaju samo jednom ili dva puta odšnije, i to da potvrde završni račun ili periodični obračun — koji se odnose uz vrlo oskudne izvještaje

Uglavnom se odlučuje formalno o tome što je već izvršeno, tako da nema ni govora o nekim ozbiljnijim iskusijama, prijedlozima ili o zauzimanju određenih stavova.

Članovi SK prilično su zastupljeni organima upravljanja, ali se njihovo učesće u donošenju odluka govovo i ne primjećuje.

Dosta zamjerki na rad organa upravljanja u zadrugama ima osobito mjestima koja su izvan sjedišta zadruga, u mjestima koja nemaju svoa predstavnik, pa u njima nema interesa za probleme koje zadruga tretira i s kojima se suočava.

Osim članova radne organizacije, organima se nalazi i 50 posto predstavnika proizvođača, ali oni tu voju ulogu ne izvršavaju.

Usprkos takvog stanja, na sastanama osnovnih organizacija SK još do sada nije postavilo pitanje rada organa upravljanja u PZ.

JOŠ UVJEK NEPOZNANICE

U poljoprivrednim zadrugama, istaknuto je na plenumu, nema još ni spomena o raspodjeli prema radu, da je sve što se učinilo samo u stvari izmjena zakonske forme, te da se raspodjela i dalje provodi linearno. U manjim pak zadrugama rad je zastalan, periodičan, a poslovi razčiti, pa je raspodjelu teško provesti — jer se ne može izvršiti ni sistematizacija radnih mjesta.

Rasparčana sredstva akumulacije,

zbog velikog broja zadruga, nisu dozvoljavala veća ulaganja i potpunije zahvate u poljoprivredi. Pored toga, iako su sredstva stvarana iz otkupa poljoprivrednih proizvoda, ona se najčešće ulažu u djelatnosti izvan poljoprivrede, na primjer u Vodičama, gdje su otkupom stvoreni deseci milijuna dinara, ali su uloženi u robnu kuću, pekaru, kupnju kamiona i sl.

Kooperacija u zadrugama još uvijek je nepoznanica, tako da je odmah propalo i ono nekoliko isforsiranih pokušaja. Nekako se uvrijedilo mišljenje da na ovom području ne postoje uvjeti za takav oblik suradnje, iako su oni više nego povoljni.

KUPI JEFTINIJE, PRODAJ STO MOŽEŠ SKUPLJE

Većina zadruga, istaknuto je na plenumu, nema ni programa rada, a tamo gdje oni i postoje išlo se više za tim da se istakne firma pod kojom zadruga posluje. Na primjer, jedna naša zadruga u svom programu od 1965. do 1970. godine planira nabavku traktora sa priključcima i prikolicom, kupnju kraškog terena za pašnjake, nabavku uljarskog stroja, izgradnju mikro-klaunice, nabavku

dva veća ribarska broda, modernizaciju podruma za vino i izgradnju hladnjače od 2 vagona, a to znači da ni 10 posto vrijednosti tih sredstava ne odlazi na unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Opća je konstatacija da između zadruga i proizvođača vladaju trgovački odnosi: kupi što jeftinije, pro-

daj što možeš skuplje, te ugovaranje proizvodnje i plasmana između zadruga i poljoprivrednika ne postoji (izuzevši nešto u Murteru — povrće i tribunju — ribarstvo).

Ima dosta uzroka za takvo stanje u našim zadrugama, a osobito se ističu ovi: orijentacija na trgovinu, mišljenje da je poljoprivredna proizvodnja balast, nestabilnost tržišta uz destimulativne cijene, previsoke cijene repro-materijala, pomanjkanje stručne i tehničke službe, usitnjenost zadruga, nezainteresiranost nadležnih općinskih institucija za razvoj poljoprivrede, visoki porezi i takse,

Nastavak na drugoj strani

Patrijarh German u Šibeniku

U ponedjeljak je u Šibenik doputovao patrijarh srpske i makedonske pravoslavne crkve gospodin German, koji je u nedjelju prisustvovao proslavi 350-godišnjice rada prve bogoslovije srpske patrijaršije u manastiru na rijeci Krki.

Na putu po SR Hrvatskoj gospodina Germana prati predsjednik Vjerske komisije Izvršnog vijeća Hrvat-

ske Vjekoslav Cvrle.

Za vrijeme boravka u Šibeniku patrijarha Germana primio je Jakov Grubišić, predsjednik Skupštine općine Šibenik.

Nakon svečanog prijema predsjednik Grubišić dao je ručak u čast visokog crkvenog dostojanstvenika i njegove pratnje.

Istog dana patrijarh German otputovao je u Zadar.

Najljepši balkoni

Kao što smo već javili, Odbor za proslavu 900-godišnjice spomena Šibenika u suradnji sa »Šibenskim listom« organizirao je nagradni natječaj za najljepše uređene balkone na teritoriju grada.

U tu svrhu članovi žirija razgledat će balkone i izvršiti uži izbor na taj način — što će fotografije deset najbolje uređenih balkona biti objavljene u lokalnom tjedniku, nakon čega će čitaoci glasanjem odrediti tri balkona.

Vlasnici triju najljepše uređenih balkona bit će nagrađeni s ukupno 120 tisuća dinara.

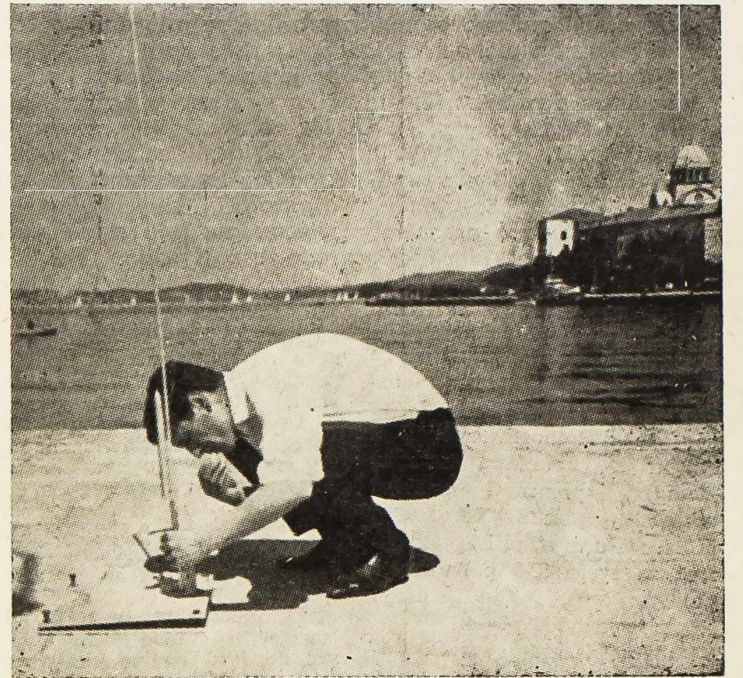
Natječaj traje do kraja kolovoza ove godine. Članovi žirija su u drugoj polovici prošlog mjeseca pošli na teren, pa su tom prilikom zapazili nekoliko lijepo uređenih balkona, i to u Ulici Stipe Ninića, Borisa Kidriča, Vlade Perana, Ulici JNA, Matije Gupca, Zadarskoj, Nikole Tesle, Obali JRM i dr.

BETINSKI POVRTLARI

Vjekoslav Cvrle posjetio dra Arnerića

Predsjednik Vjerske komisije Izvršnog vijeća Hrvatske Vjekoslav Cvrle posjetio je u sobotu 23. svibnja šibenskog biskupa dra Josipa Arnerića. Ovaj kurtoazni posjet protekao je u dužem srdačnom razgovoru.

PRVO »RAKETNO KRSTENJE« U SIBENIKU

Narodna tehnika i Dan mladosti Velik broj priredaba

U povodu Dana mladosti 20-godišnjice djelovanja Narodne tehnike održano je niz manifestacija i takmičenja.

Uz sudjelovanje jedriličarskih klubova »Val« i »Mornar« iz Šibenika, te betinskog »Zala«, organizirana je regata u sibenskoj luci. U klasi »Zvijezda« prvo mjesto osvojila je »Goranka« (»Mornar«) sa kormilarima Miljenkom Jurkovićem i Blažom Jurkovićem, druga je »Šibenka« (»Val«) sa kormilarima Damirom Strkaljem i Ivicom Gatarom, dok je treća »Mandalinka« (»Mornar«) sa kormilarima Nikolom Perkovićem i Duškom Kovačem.

U klasi L-5 prva je »Dvanjka« (»Mornar«) sa kormilarima Ivom Perišom i Mikijem Gončinom, u klasi O-yola pobijedila je »Galijola« (»Mornar«) sa kormilarom Ljudevitom Perišom, u klasi »Šljuka« prva je »Trišnja« (»Mornar«) sa kormilarima Borisom Perišom i Ivicom Klisovićem, dok je u klasi »Cadet« prvi na cilj stigao »Zmaj« (»Mornar«) sa kormilarima Miljenkom Jurkovićem i Nevenom Jelovčićem.

U regati je učestvovalo 56 takmičara i 21 jedrilica.

U organizaciji Aero-kluba održano je demonstraciono raketno natjecanje, u kojem je sudjelovalo 12 pionira i omladinaca. Natjecalo se u ispaljivanju amaterskih raketa. U padobranskim skokovima u vodu sudjelovali su Anka Prnić iz Splita i Veljko Veleglavac iz Šibenika.

Klub za podvodne aktivnosti »Kornati« organizirao je orijentaciono takmičenje, u kojem je učestvovalo šest ekipa sa 12 takmičara. Održano je također natjecanje u orijentacionom ronjenju.

Auto-moto društvo obilježilo je početak jubileja 20-godišnjice djelovanja defilejom motornih vozila. Kroz gradske saobraćajnice prodefiliralo je oko 200 vozila svih tipova.

Radio-klub organizirao je prvenstvo grada u »Lovu na lisicu«. Od deset takmičara naslov prvaka osvojio je Ivica Mrša, učenik IV osnovne škole, a drugi je Jovo Zafran, također učenik IV osnovne škole. To natjecanje održano je na Šubičevcu.

Sva ova natjecanja promatrao je velik broj građana.

(j)

JEDRILICARI »MORNARA«, »VALA« I »ZALA« NA REGATI U CAST DANA MLADOSTI

Druga javna produkcija Osnovne muzičke škole

Zanimljivo muzičko veče

Osnovna muzička škola priredila je u ponedjeljak 30. svibnja u Narodnom kazalištu svoju drugu ovogodišnju javnu produkciju.

U prvom dijelu programa nastupili su učenici sastavi iz odjeljenja harmonike, klavira i violončella, te duhači trio, a na kraju je orkestar harmonika pod ravnanjem Jadranske Skočne skladno izveo »Dva valcera« C. M. Webera.

Ovoga puta došlo je do punog izražaja kolektivno muziciranje, koje ova institucija nastoji da i dalje usavršava i njeguje.

U drugom dijelu programa školski zbor se predstavio publici sa tri pjesme iz »Cicibana«, a zatim su učenice Nataša Kapeli i Vinka Cvitković izvele na violini kompoziciju I.

Pleyela — Duet za 2 violine br. 2 G-dur.

Na završetku programa nastupio je školski orkestar, a zatim školski zbor i orkestar koji je pod ravnanjem Nikole Bašića izveo »Kolednice« od R. Gobeca.

11

Primjedbe na Nacrt Društvenog plana SR Hrvatske do 1970. godine

Moguć je brži razvoj obojene metalurgije, a naročito aluminijske industrije

Nadležni općinski organi raspravljali su ovih dana o Nacrtu Društvenog plana razvoja SR Hrvatske do 1970. godine. O toj opsežnoj materiji razglabano je sa svih aspekata, pa su date i neke primjedbe. Eto, o njima i pišemo u našem listu.

Nacrt Društvenog plana SR Hrvatske predviđa ostvarenje deviznog efekta od turističke privrede u iznosu od oko 260 milijuna dolara. U odnosu na 1965. godinu to predstavlja povećanje od 255,6 posto. Konkretnije govoreći, Nacrt Društvenog plana SR Hrvatske predviđa prosječnu godišnju stopu rasta deviznog efekta od turističke privrede za 28,8 posto.

Turistička privreda ne može se promatrati izvan nekih drugih bliskih djelatnosti — jer se ona uvjetuju. Shodno tome, treba očekivati da će se i te djelatnosti razvijati u skladu s napretkom turizma. Međutim, spomenuti materijal predviđa porast društvenog proizvoda u trgovini i ugostiteljstvu za svega 53,9 posto, a to predstavlja prosječnu godišnju stopu rasta od 9 posto.

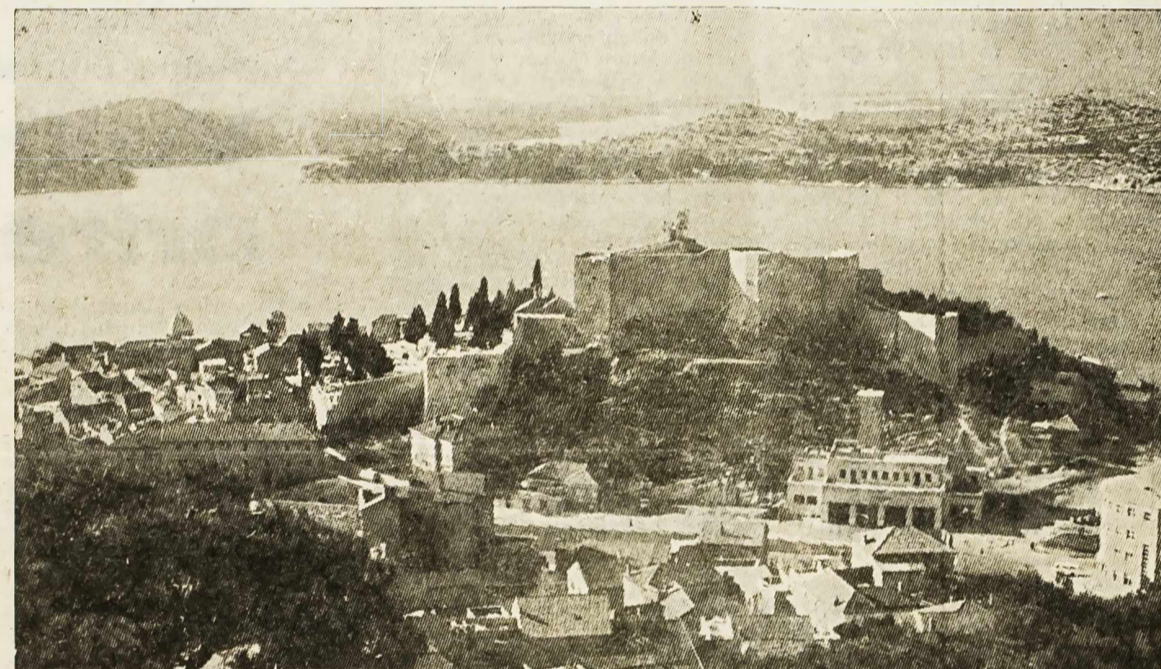
Nadalje, Nacrt predviđa porast saobraćaja za 50,4 posto ili godišnje 8,5 posto, iako je ta djelatnost, kao i trgovina i ugostiteljstvo, veoma važna za realiziranje plana turističkog prometa.

Prema tome, može se zaključiti da postoji kontradikcija između ovih osnovnih kvantifikacija. Sasvim je razumljivo da bi porast prometa u trgovini, ugostiteljstvu i saobraćaju trebao biti veći, a to bi, pored ostalog, utjecalo i na opći porast privrede.

Interesantne su i kontradikcije između dokumentacije Nacrta Saveznog društvenog plana i Republičkog društvenog plana. Naime, Nacrtom Društvenog plana Jugoslavije predviđa se porast realnog kretanja ukupne privrede za oblast saobraćaja između 85 do 9 posto, za trgovinu i ugostiteljstvo 9 do 10 posto. No, trebalo bi da budu jasni 13 posto. Budući da su proizvodne snage, naročito nekih od

tih djelatnosti, koncentrirane najviše u SR Hrvatskoj — a naša republika u tom sektoru predviđa daleko veće stope rasta — to se nameće pitanje — kako će to u jugoslavenskim okvirima biti ostvarena najavljenja dinamika. Čini se — služeći se bar usporedbom tih podataka — da pri razradi Nacrta plana nije sinhroniziran rad među svim nosiocima privredne aktivnosti u našoj zemlji.

No, nije sve ni u tome. Iz Nacrta Društvenog plana Hrvatske do 1970. godine vidljivo je

da se u sektoru industrije i obojenih metala predviđa prosječ-

na godišnja stopa rasta od 7,7 posto. Međutim, u tabeli koja predočava rast društvenog proizvoda industrije u makro-rajonima stoji da bi Dalmacija u razmatranom razdoblju, do 1970. godine, ostvarila u industriji obojenih metala prosječnu godišnju stopu rasta od 31,9 posto. U Dalmaciji — to je valja poznato svima — skoncentrirani su kapaciteti obojene metalurgije. Ima li se to na umu, onda nije teško zaključiti da se ta dva iznesena podataka na aze u koliziji. To narušava i sve ostale kvantifikacije za makro-regiju Dalmacije — gdje se predviđa i brz porast ukupne privrede, zatim industrije, zaposlenosti itd.

Zacijelo stoji činjenica da pomnjanje šire dokumentacije onemogućava bolja i tačnija sagledavanja. No, zamjerka razmatranim materijalima može se dati i zbog toga što nisu dati i neki komparativni pokazatelji u republičkoj dokumentaciji u odnosu na dokumentacioni materijal Nacrta Dru-

pravlja i Odbor socijalno-zdravstvenog vijeća Savezne skupštine. Tom prilikom izneseno je da je samo u prvom tromjesečju ove godine u svim fondovima socijalnog osiguranja deficit iznio čak 23 milijarde starih dinara. Da stvar bude gora — istaknuto je u Odboru socijalno-zdravstvenog vijeća Savezne skupštine — do kraja godine ukupan deficit iznio bi 40 milijardi starih dinara. Konkretnije govoreći, taj podatak govori da već u ovoj godini bitno narušavamo sve odnose koje zacrtavamo u osnovnoj raspodjeli nacionalnog dohotka po pojedinim namjenama trošenja.

Analizirajući prezentirane materijale, a u prvom redu Nacrt Društvenog plana razvitka SR Hrvatske do 1970. godine, može se reći ovo: osnovne ciljeve i osnovnu orijentaciju u načelu treba pozdraviti i prihvatiti. U postojanju i zanatstvu za 12 do 13 posto, a u uvjetima privrednoga, trebalo bi

O RIBARSTVU VIŠE PAŽNJE

ZAOKRET U POLJOPRIVREDI

Nastavak sa 1 strane

destimulativne otkupne cijene, odlazak mlade radne snage u grad i industriju, opća zaostalost nekih sela, nepogodan sistem zdravstvenog i penzionog osiguranja poljoprivrednika i slično.

ODSUSTVO ORIJENTACIJE

Uočavajući takvo stanje, predloženo je da orijentacija zadruge bude usmjerena na poljoprivrednu proizvodnju na vlastitim površinama ili raznim kooperativnim mjerama na površinama privatnog sektora, da se osiguraju službe za stručnu pomoć, da se u pasivnim krajevima smanji porez, da se omogući bolja socijalna zaštita, da se osigura otkup uz garantske cijene i da se radi na osiguravanju boljih uvjeta na selu.

Grupa članova Komiteta iznijela je u plenumu i svoja zapažanja i dala određene sugestije. Među ostalim, osobito se primjećuje da dosadašnja aktivnost organizacija SK u selima prati odsustvo orijentacije u vezi s poljoprivredom, akciona nesposobnost, shvaćanje da ti problemi nisu njihovi, te da ih je dužan rješavati netko drugi, a to znači da su se i organizacije SK i Općinski komitet u odnosu na poljoprivredu postavljali nepolitički, da su zanemarili to područje djelovanja i da su čak bježali od njega.

To vrijedi i za shvaćanje drugih institucija, pa čak i za poljoprivredne proizvođače. Zbog toga je, kaže se u izvještaju grupe, iskrsla parola da je najbolje čekati. Razlozi su se često tražili i u mjerama o poljoprivredi u saveznim okvirima. Zbog svega toga na površinu je iskrsla trgovina.

SPECIJALIZACIJA JE NEOPHODNA

Grupa članova Komiteta predložila je plenumu da ova problematika ubuduće bude u centru pažnje i konkretne aktivnosti SK i drugih faktora u komuni, te da je neminovna suradnja u pogledu orijentacije u proizvodnji i odnosa u njoj, a pogotovo specijalizacija na određene proizvode, koja će dati masovnu, kvalitetnu i ujednačenu proizvodnju, sortiranje, suvremeno opremanje i dobri preradu i doradu proizvoda.

Na kraju je rečeno da su članovi

SK i drugi obavezni da svojim stavovima omoguće bolje odnose u poljoprivredi, a da proizvođaču otvoreno i argumentirano ukažu da se izmjene ne mogu očekivati bez njegova drukčijeg odnosa prema proizvodnji.

Osobito je istaknuto da se u selima nalazi mali broj poljoprivrednika članova SK, te da su od ukupnog broja članova u većini službenici, radnici ili penzioneri.

POSLOVNO UDRUŽENJE ŠTO PRIJE

U diskusiji o ovoj problematici učestvovalo je više članova plenuma. U svojoj diskusiji, među ostalim, Svetlo Mandić je rekao i to da na općini imaju 20 zadruga različitog tipa, da već 10 godina rješavaju neka shvaćanja (pitanje trgovine kadrova i sl), da su zadruge manje više prepuštene same sebi, da su potpuno prebacile na sektor trgovine, naročito poslije ukidanja Zadrugnog savjeta, i da se često događa da je proizvodnja velika, a otkup loš.

Zbog toga, rekao je Svetlo Mandić, treba ići na formiranje poslovnih udruženja zadruga; da se, na primjer, osnuje ekonomski servis za plasman proizvoda i stručni servis za zaštitu poljoprivrednih proizvoda jer će nam sve dotle propadati i višnje i masline.

Dane Sekso je iznio interesantnu činjenicu o radu zadruga na području Omiša, Zadra i Dubrovnika, ističući da su oni formirali poslovno udruženje i broj zadruga od 28 svela na 10, a da će još tri ukinuti, te da oni ostvaruju po kilogramu proizvoda veće cijene od naših zadruga, da među njima nema torbaranja, da se izvoznikom stvaraju povoljne ugovore, i slično, te da treba odlučivati ukazati na potrebu formiranja udruženja.

Tome Krunić je, među ostalim, rekao i to da na selu vlada izrazita tendencija odlaska u grad i škole, da tu ostaje strahovito mali broj onih koji se nisu mogli uključiti u zadruge, škole i slično, što znači da ni oni ne ostaju na selu svojom voljom. S druge strane, rekao je on, industrija ne može izdržati taj pritisak. Zato bi, po njegovom mišljenju, poljoprivrednicima trebalo dati povoljnije kredite za nabavu strojeva, alatstva, s nižom cijenom nego je ona za neke druge predmete, za koje je poljoprivrednici kažu da spadaju u luksuz.

U svojoj diskusiji Čiro Milutin je istakao i slijedeće: da bismo za držali seljaka na selu, moramo mu omogućiti da ima uvjete za standard bar približno jednake onima koji imaju industrijski radnici. To se može postići sijenjem ječma, rekao je on, te predložio da se izradi stručna dokumentacija o tome šta se kod nas može učiniti u poljoprivredi, da u izradi toga učestvuju na primjer i »Plavina«, »Mesopromet«, za druge i drugi, te da se kaže na kojem području mogu forsirati koji kulture.

Ostali diskutanti ukazali su na brojne druge propuste u radu za druga na našem području i istakli da je neophodno da se formira jedno jako poslovno udruženje i da se članovi SK u ostvarivanju zadatka poljoprivredne proizvodnje, za koje je energično i konkretno.

J. Grbelja

Naša govornica

Treba voljeti svoj posao

BOLANCA IVO

Upoznali smo se prilikom jedne vožnje. Upala nam je u oči njegova susretljivost. Tada je donesena odluka da i njemu posvetimo ovaj naš stupac. Riječ je o IVI BOLANCI, konduktoru sibienskog »AUTOTRANSPORTA«, ribenom u PRIMOSTENU, u prosincu 1935. godine.

— Vidite, ja sam u poduzeću, s prekidom od jedne godine kad sam bio u Armiji na odluzenju vojnog roka, stalno od 1957. godine. Sradio sam se s kolektivom. Zavolio sam preko svakodnevnog posla ljude, našao dobre drugove — i ne mogu se požaliti da mi je loše. Dapače.

Govori to lvo i smije se. On je i inače veseo. Uvijek je takav, kažu njegovi prijatelji.

— Vidite, mene raduje svaki napredak poduzeća. Kad sam došao u »Autotransport«, a tome i nije baš odviše dugo vremena, vozni park nam nije bio »bogat«. Danas je slika sasvim drukčija. Raspoložemo većim brojem najsuvremenijih autobusa, a to, sasvim razumljivo, osjećamo svi i po svojim ličnim primanjima. Što je više putnika, više je i prometa, pa su bolje i zarade.

Da li ste nekad doživjeli nesreću?

— Ja nisam, ali je općenito poznato — i to mnogo dalje nego u našoj granici komune — da vozila »Autotransport« ne doživljavaju nesreće. Imamo veoma dobar vozački kadar, ljudi pazе, voze otvorenih očiju, znaju da opasnost vrebа na svakom koraku.

Vidim da ste zadovoljni svojom sredinom. Da li je tako?

— Kad bih dručije kazao — ne bih govorio istinu.

Imate li zasad neku neostvarenu želju?

— Svi mi ponešto želimo. Ali, željeti treba ono što se može ostvariti. Ja, da vam kažem, želim i »službeno« biti šofer, želim da vozim. U tom smislu poduzimam i korake, učim se i uskoro ću polagati ispit. Nadam se da ću uspeti. A, kako vidite, moje želje opet ne idu daleko, vezane su uz krug našeg »Autotransporta«.

(D. B.)

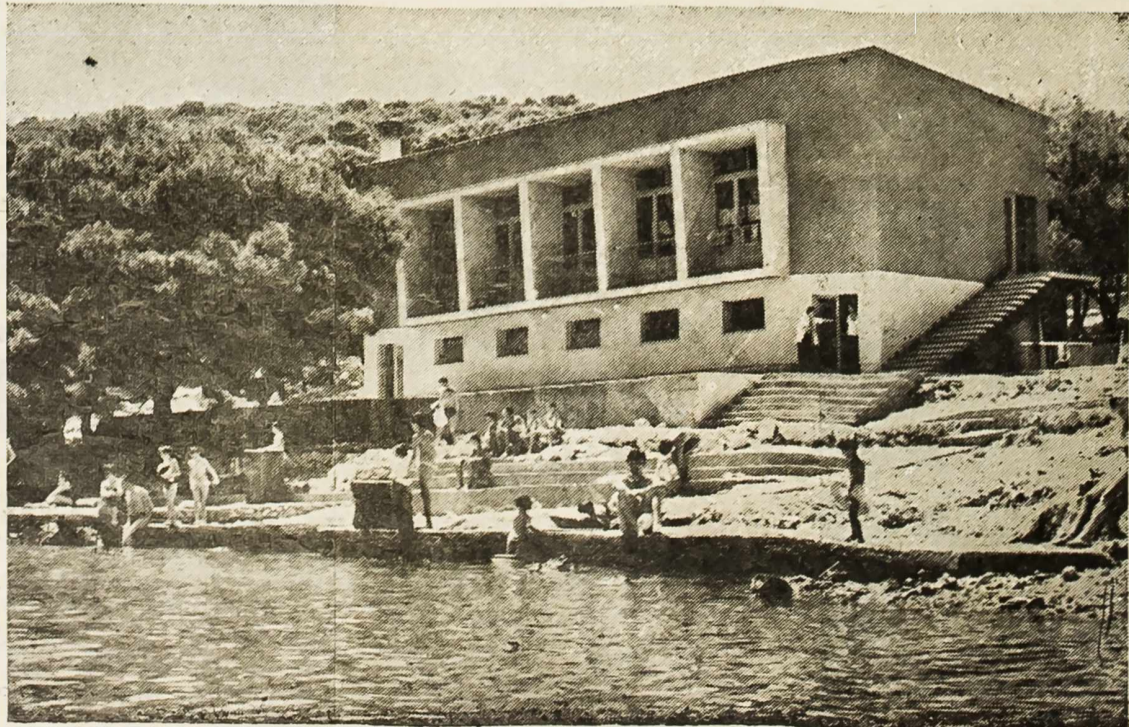
štvenog plana Jugoslavije do 1970. godine

Gotovo čitava obala Jadrana pripada području SR Hrvatske i naša je republika, bar pojedini njeni regioni, čvrsto — i to ne samo tradicijom — vezana uz more.

Međutim, Republički plan gotovo ništa ne zacrtava na planu razvitka ribarstva. Čudno je — najbže receno — da Nacrt Društvenog plana SR Hrvatske tako reći sudeći prelazi preko ribarstva i s njim povezanu metalurgiju.

Nadalje, poznato je da u posljednje vrijeme davanja socijalnog osiguranja znatno brže rastu od primanja, i to u prvom redu kod penzije. Tu su već arušene osnovne proporcije ovog vida potrošnje, pa se postavlja pitanje: šta bi trebalo učiniti, šta bi trebalo poduzeti na tom sektoru kreiranja budućeg usklađenja s raspoloživim sredstvima?

O tome je prošlih dana ras-

KAKO SU IZVRŠENE PRIPREME ZA TURISTIČKU SEZONU

Iako je na godišnjim skupštinama turističkih organizacija, istaknuto je na zadnjem skupu turističkih radnika u Šibeniku, ukazano na potrebu održavanja češćih kontakata organa društava sa članovima, ipak se do danas to u cijelosti nije ostvarilo.

Primijećeno je da turistička društva nerado prihvaćaju provođenje u život kvalitetnijih vidova aktivnosti. Tako, na primjer, novi način privredivanja u odnosu na materijalnu osnovu turizma neminovno zahtijeva postizanje većih materijalnih efekata, prvenstveno u Vodicama, Primoštenu, Tijesnu, Murteru, Pirovcu, Šibeniku i na slapovima Krke.

To se može postići jedino pružanjem kvalitetnijih usluga i boljeg asortimana svih oblika potražnje od strane domaćih i inozemnih gostiju. Međutim, do danas na tom planu nisu zapazeni neki ozbiljniji zahvati.

Prema podacima kojima raspolaze turističke organizacije, do danas je ugovoreno 1.800 ležaja u domaćoj radinosti, čiji prosjek korištenja iznosi 80 dana. To, međutim, nije nimalo zadovoljavajuće kad se zna da je na šibenskom području evidentirano blizu 9 tisuća ležaja. Iako su domaćinstva u manjim mjestima spremna da dadu osjetan doprinos onim organizacijama koje bi zakupile izvjestan broj ležajnih kapaciteta na dulji rok korištenja, ipak ostaje činjenica da za takve aranžmane nije zabilježen adekvatan interes. Neke važnije rezultate u tom pravcu ostvarila su turistička društva u Vodicama, Tijesnu i Primoštenu.

S pravom se očekivalo da će hotelsko - turističko poduzeće »Rivijera« ubuduće više koristiti privatne kapacitete i da će u vezi s tim kooperirati s kućnom radinosti, kao što je to slučaj na ostalom dijelu jadranske obale. I umjesto da se započela kooperacija nastavila i učvrstila na jednoj trajnijoj osnovi, u ovoj godini, na domaću turističku sezonu, »Rivijera« nije sklopila nikakve aranžmane, izuzev u Zlaranu. Naprotiv, privredno poduzeće »Primošten« zakupilo je sve kapacitete kućne radinosti prve i druge kategorije, koji će služiti kao »neproduktivni« u okviru komercijalnog ugostiteljstva. Poznato je da takav vid privredivanja donosi trostruke koristi. Prvo, proširenje smještajnih kapaciteta bez investicionih ulaganja, drugo, potpunije korištenje kapaciteta za prehranu i, treće, cijenu vrjednost pansionskih usluga u kombinaciji smještaja u kućnoj radinosti koja se registriira kao devizni priliv za priznavanje po osnovi važećih ekonomskih propisa.

Još uvijek ostaje otvoreno pitanje pod kakvim će se uvjetima radni ljudi koristiti odmaralištima svojih kolektiva, kojih na ovom području ima priličan broj. Njihov status još nije definitivno utvrđen. Da li će odmarališta djelovati kao samo-

stalne ili posebne ekonomske jedinice poduzeća kojima pripadaju, da li će ih prodati ili dati u zakup, te najzad kako će izgledati ekonomske cijene — zasad nema odgovora. U turističkim mjestima šibenske rivijere posluje 18 odmarališta s oko 1.100 ležaja. Zasad je samo poznato da je odmaralište Jugosla-

venskog kombinata gume i obuće jedan dio svog kapaciteta ustupilo na korištenje inozemnim gostima, kao i to da će samo u pet odmarališta kapacitete biti ispunjeni tokom srpnja i kolovoza.

Poseban problem predstavlja deficitarnost odgovarajućeg stručnog kadra. To pitanje je naravno zaostreno u primostenkom, šibenskom, murterskom i skradsnom ugostiteljstvu. I pak najteža situacija je u Primoštenu, u kojem od ove turističke sezone posluje novoizgrađeni hotel »Adriatic«, zatim restoran, bar i adaptirana vila »Fenc« s ukupno 1.360 sjedišta. Osim toga, na kupalištu Slanica, gdje u »špic« sezone dnevno boravi i do 2 tisuće kupaca i gostiju, ostaje neriješeno pitanje restorana, jer je dio starog onesposobljen, a za gradnju novoga još do danas nisu osigurana sredstva.

Poduzeće »Rivijera« je od

ukupno 735 ležaja sklopilo alatman-agovore za 300 ležaja u razdoblju od 1. lipnja do 30. rujna, ako se uzme u obzir da su to ugovori koji ne pružaju punu garanciju na ispunjenju smještajnih kapaciteta, otkako se lako može dogoditi da i u ovoj godini izostane aktívni finansijski uspjeh ovog kolektiva. Gotovo svi smještajni kapaciteti u Primoštenu također su »rasprodati« alatman - ugovorina. No, kako je Primošten stekao međunarodnu reputaciju u turističkom smislu, to, prema predviđanjima turističkih faktora, ne postoji bojazan da ležajni kapaciteti neće biti ispunjeni u prosjeku do stotinu dana.

Međutim, da bi ovogodišnja turistička sezona ispunila prethodna očekivanja, potrebno je uložiti velike napore za postizanje što boljih rezultata na planu smještaja i ishrane, te vanpansionske potrošnje (jj)

U saobraćaju povoljnije nego lani

Na planu saobraćaja trebalo bi ove godine očekivati povoljnije rezultate, bar sudeći prema dosad izvršenim pripremanjima i ulozenim naporima od strane saobraćajnih poduzeća i turističkih organizacija. Šibensko poduzeće »Autotransport« usmjerilo je svoja nastojanja u pravcu brzog i udobnijeg prevoza putnika i turista.

Uz uvođenje sezonskih međugradskih linija, poduzeće je posebno vodilo računa na funkcionalnijem rješavanju cestovnog saobraćaja u priobalnom pojasu šibenske općine. Tako se, na primjer, očekuje osjetno povećanje broja lokalnih autobusa na prugu u pravcu Rogoznice, Primoštena, Vodica, Murtera, Pirovca, Skradina i slapova Krke.

Na sezonskim noćnim linijama, koje počinju saobraćati prema Ljubljani i Zagrebu već u toku lipnja, uvodi se suvremena organizacija prevoza, što će biti omogućeno nabavkom udobnih autobusa.

Jedinu teškoću u cestovnom saobraćaju predstavljat će istrošeni most koji spaja kopno s otokom Murter. Ukoliko bude neupotrebljiv, što se lako može dogoditi s obzirom na veoma intenzivan saobraćaj, sva mjesta na Murteru bit će dovedena u bezizlaznu situaciju.

U parobrodarskom saobraćaju stanje će biti nešto bolje nego prošle godine. Osim već uspostavljene brze pruge na relaciji Rijeka — Dubrovnik, na kojoj brodovi pristižu u Šibeniku dva

puta tjedno — u polasku i povratku, »jadrinilijska« za vrijeme sezone uvodi još dvije linije, kator: Na prvju liniji brodovi »Ist« — Dubrovnik i Rijeka — će stizati u Šibenik u polasku svakog ponedjeljka i četvrtka, a u povratku utorkom i subotom, dok će na drugoj liniji brodovi pristajati u Šibeniku u polasku svakog subote, a u povratku svakog ponedjeljka.

Dovršeni je most preko šibenskog zaljeva, koje se očekuje tek krajem srpnja, kadu-kamo veći priliv motornih turista zaoštrit će u još većoj mjeri problem prevoza trajektom na relaciji Dolac — Martinska. U tom smislu, poučen iskustvom iz prošle godine, Poduzeće za ceste poduzet će sve potrebne mjere kako bi se ublažila situacija koja se očekuje na trajektu. Međutim, nakon dovršenja mosta znatnu teškoću za komuniciranje motornih vozila činić će usko grlo» na glavnoj gradskoj saobraćajnici, i to baš na dijelu tržnice. Otvoreno pitanje ostaje i izgradnja funkcionalnih prilaza gradu s obe strane, jer ono što je dosad izgrađeno ne

daje punu garanciju na planu sigurnosti saobraćaja. Cjelokupno komuniciranje na području Šibenika trebat će regulirati posebnim propisima Skupštine općine.

Što se tiče pružanja servisnih usluga i prodaje rezervnih dijelova, stanje u tom pogledu bit će nešto povoljnije. Dvije benzinske stanice — u centru grada i u Vodicama — poslovat će od jutra do navečer, dok će benzinska stanica u Ražinama biti otvorena danonoćno. Nadalje, poduzeće »Automobilija« iz Zagreba namjerava izgraditi auto-servis na Meterizama, a dvojica privatnih auto - mehaničara otvorit će servisnu radionicu pokraj benzinske stanice u Ražinama. U okviru poduzeća »Dane Rončević« i »Zelen la« vršit će se usluge podmazivanja, pranja i stitnih popravaka motornih vozila, dok će se u kombinatu Vodice, koje suraduje s »Automobilijom«, obavljati kompletne usluge servisa i prodaje auto - dijelova za sve vrste vozila.

Kvalitetnije usluge očekuju se i na parkiralištima kod slapova Krke, na Slanici i u Šibeniku, dok će poduzeće »Čistoća« trebati da uvede danonoćnu službu čuvanja motornih vozila, što se dosad nije prakticiralo. (jj)

pred sucem za prekršaje, koji ga je kaznio sa 10.000 starih dinara. Kazna bi bila i veća da otkriveni nije imao neke olakšavajuće okolnosti.

SUMSKI PRESTUPI SVE ČESCI

U posljednje vrijeme u kancelariju suca za prekršaje stiže sve više prijava protiv osoba koje bespravno sijeku šumu i vrše bespravnu ispašu. Zahtjeve za postupak podnosi Sumsko gospodarstvo u Šibeniku. Prve kazne bit će izrečene idućih dana, a sudac za prekršaje zakonom je ovlašten da izrekne kaznu do 50.000 starih dinara.

na, a sudac za prekršaje zakonom je ovlašten da izrekne kaznu do 50.000 starih dinara.

»KOLIBRI« (PONEKAD) NE DONOSI MIR!

Prošlih dana pred sucem za prekršaje Skupštine općine Šibenik pojavio se TOMISLAV SPINJACA. Protiv njega je podnesena prijava zbog toga što je vozio motocikl »kolibri« bez dozvole. To je, naravno, pre-stup, pa je Tomislav kažnjen sa 4.000 starih dinara. (O. R.)

U NEDJELJU:

Lokomotiva - Šibenik

U slijedećem kolu »Šibenik« gostuje u Zagrebu, gdje se sastaje sa »Lokomotivom«, koja momentano zauzima četvrtu mjesto sa 36 bodova. Šibeničani su u dosadašnjim susretima uvijek teško izlazili na kraj sa »željezničarima«.

Ovoga puta bit će još teže, jer će »Šibenik« nastupiti ponovo oslabljen — bez suspendiranih Sirkovića, Stanišića i Relića. Stoga će biti potrebno da igrači ulože maksimum napora i požrtvovanosti da bi se izborio što časniji rezultat.

O ishodu nedjeljne utakmice sa »Čelikom« razgovarali smo sa Slavkom Marinicom, desnom spojkom »Šibenika«.

— Veoma nesretno smo izgubili utakmicu sa »Čelikom«. Vidjeli ste i sami da nas je sudac Botić u više navrata oštetio i da je kraj takve situacije bilo teško ma šta učiniti. Borili smo se tokom cijele utakmice, ali nismo bili sretni ruke pred protivničkim vratima.

Čemu se nadate u Zagrebu?

— »Lokomotiva« je jak protivnik, što govori i njen plasman na tablici. Iako ćemo nastupiti oslabljeni, nastojat ćemo izboriti što povoljniji rezultat. Jedan bod dobro bi nam došao i on nije nedostižan, jer su ekipe prilično izjednačene kvalitete.

Nadam se da će nam u tome pružiti pomoć i naši brojni simpatizeri koji žive u Zagrebu. (jj)

IZ STK »ŠIBENIK«

Uspješna polusezona

Proljetna sezona stolnoteniskih natjecanja ostat će u anamali stolnoteniskog kluba »Šibenik« zabilježena zlatnim slovima, jer su stolteniseri polučili nekoliko zapaženih rezultata koji ih vršćuju u sam vrh te sportske grane, i to ne samo u Dalmaciji nego i u Hrvatskoj. Ima li se na umu činjenica da klub ne raspolaže ni s približno dovoljno financijskih sredstava i da se čitava aktivnost odvija na principu čistog amaterizma — onda STK »Šibenik« zasluží punu pažnju.

U klubu danas aktivno vježba i nastupa oko 70 članova a brigit nad tim mladim ljudima — gotovo još dječacima i dječakima — vode instruktori TOHOLJ, VULETIĆ, DEKOVIC I JAKSIĆ. Zahvaljujući njihovoj zalaganju i samoprijegoru, naši su stolteniseri postigli ove godine nekoliko zaista vrijednih uspjeha.

Prvenstvo Dalmacije u stolnom tenisu održano nedavno u Splitu, potvrđilo je ispravnost rada u STK »Šibenik«, jer su »Šibenski« predstavnici po tiglu do tada nezapanen uspjeh. Seniorska ekipa »Šibenika« u sastavu Vuletić, Valdičić i Toholj osvojila je prvo mjesto, pobijedivši u finalu zadar ki »Metalca« sa 5:2 i »Orkana« iz Dugog Rata sa 5:2.

U poedinačnom prvenstvu postignut je također novi us-

pjeh: prof. Branko Toholj postao je prvak Dalmacije. Prvenstvo u muškim parovima za seniore osvojili su također »Šibenski« — Vuletić i Toholj.

U natjecanju najboljih stolnoteniskih ekipa Dalmacije šibenske predstavnice pobijedile su u ekipnom natjecanju. Tai vrijedan uspjeh postigle su članice Boleča i Denda. U poedinačnom natjecanju prvo mjesto osvojila je Emira Boleča a drugo mjesto u igri parova osvojila je kombinacija Vukić — Roša.

Na prvenstvu Dalmacije juniorske su u ekipnom plasmenu zauzele treće mjesto, za zadržskog »Metalca« i »Orkana« iz Dugog Rata. U konkurenciji pionira drugo mjesto osvojili su Mrkota, Zorić i Cipitelj.

(D. B.)

Šibenik-Čelik 1:2 (1:0)

Stadion »Rade Končara«. Gledalaca 1.000. Prvenstvena utakmica zapadne skupine I lige — Zapad. Vrijeme kišovito, teren klizav. Strijelac: Orošnjak u 3. minuti za »Šibenik«, a Popov u 52. i Renić u 72. minuti za »Čelik«. Sudac Botić iz Beograda.

»ŠIBENIK«: Višić, Marenci, Friganović, Grgić, Miljević, Žepina, Bakmaz, Marinić, Orošnjak, Ninić i Perasović.

»ČELIK«: Stijović, Staka, Teljigović, Popov, Bilić, Anović, Renić, Lazović, Malešević, Lalić i Duspara.

U nedjeljnom susretu s ekipom »Čelika«, koja zauzima četnu poziciju na tablici zapadne skupine Druge savezne lige, domaći su bili prilično na nastupe bez trojice prvotimaca — Sirkovića i Stanišića, koje je uprava kluba suspendirala zbog lažiranja ove utakmice, i kažnjene Relića, koji je također umiješan u lažiranje.

Umjesto njih nastupili su Višić (na vratima), Ninić i Perasović. Iako oslabljeni, igrači »Šibenika« su pružili žilav otpor gostima — koji su u nekoliko navrata opasno ugrožavali domaću vratu.

Međutim, »Šibenik« je tokom cijele utakmice imao laganu terensku premoć koju neefikasna navala nije znala iskoristiti. Prvi zgoditak gostiju ide na »dušu« suca Botića, koji nije uvažio prethodni prekršaj nad Grgićem, dok je pobjedonosni zgoditak postignut nakon greške domaćeg obrane.

Već u 3. minuti domaći su preko Orošnjaka povelili sa 1:0 i taj je rezultat ostao do 52. minute. Oko 10. minute došlo je do kraćeg prekida utakmice, jer je vratar Stijović bio povrijeđen u jednom duelu s Orošnjakom.

U 20. minuti Perasović je propustio da realizira krasnü šansu, jer je u zgodnoj poziciji za čas oklijevao, što je bilo dovoljno protivničkoj ob-

rani da otkloni opasnost od svojih vrata.

Sest minuta kasnije Višić je izvanredno intervenirao. To je ponovio u 38. minuti, kada Friganović, u pokušaju da odbije loptu u polje, umalo nije pogodilo vlastitu mrežu. Najpovoljniju priliku imali su domaći igrači u 44. minuti. Orošnjak je oštro šutirao glavom i lopta je pogodila vratnicu. Zatim je slijedio ponovni udarac, kojeg je Stijović u padu obranio.

U nastavku tempo nije popustilo. »Šibenik« ima više od igre i u 60. minuti Perasović je iz slobodnog udarca sa nekih 20 metara šutirao i Stijović je krajnjim naporom odbio loptu u kornar.

U 63. minuti Višić se ponovo istakao, a minutu kasnije lopta je udarila u stavitu. Do kraja susreta igra se uglavnom odvijala na sredini terena, uz naizmjenične napade oba tima.

Kod »Šibenika« su se, osim mladog Višića, istakli Bakmaz, Miljević i Žepina, a u redovima »Čelika« Bilić i Duspara.

Sudac Botić griješto je u dosuđivanju prekršaja. Ošteto je domaću ekipu, priznajući prvi zgoditak za goste. Jednom riječi, bio je više naklonjen gostima — od kojih ni jednog nije upisao u bilježnicu, dok je na drugoj strani to učinio četiri puta. (jj)

Start košarkaša »Šibenika« u južnoj regiji

Sa priličnim zakašnjenjem u nedjelju 5. lipnja počinje takmičenje košarkaša Južne regije. Novo sjedište takmičarske komisije nalazi se u Drnišu i vjerovatno zbog nedovoljnog iskustva rukovodstva još nisu poznati parovi i raspored utakmica prvo kola, kao ni broj učesnika. Sigurno je jedino to da će osim »Krina« učestvovati sve prošlogodišnje ekipe — »Šibenika«, »Tekstilca« iz Sinja, »Partizana« iz Drniša, »Splita II« i »Zadara« II.

Naslov prvaka brani ekipa »Šibenika«, koja je u svojoj prvju godini postojanja napravila iznenađenje osvajanjem prvog mjesta. Ove godine »Šibenik« ne ulazi u takmičenje kao favorit. U prvom redu teškoća je u tome da se pripreme ne mogu provoditi normalno. Šibenik će tek ovih dana dobiti svoje prve igralište, pa dosadašnji rad u sali s malim brojem termina za trening nije mogao dati potrebne rezultate.

Izlazak iz sale na otvoreni teren bit će veliki hendikep za ekipu »Šibenika«, jer su svi takmaci trenirali na otvorenim igralištima. S druge strane, sastav momčadi je potpuno nov. Zbog odlaska na studije ili odsluženje kadrovskog roka i pre-

starika igranja, od 16 igrača koji su lani branili boje »Šibenika« — u momčadi su svega četvorica. Svi ostali su novi članovi, koji se tek od ove zime bave košarkom.

Tener ekipe prof. Slipčević, i pored svih teškoća u provođenju priprema, zadovoljan je stanjem u ekipi.

Sastav s kojim trener računa za prve utakmice čine: Luštica, Skarića, Gulin, Božđan, Skočić, Marušić, Lamboša, Salajić i Matijaš, učenic Gimnazije, zatim Kardum, Sinko i Lakoš, đaci Ekonomske škole i Crljen iz Škole učenika u privredi. Očekuje se da će se do prve utakmice ekipi priključiti i Branko Juras, najefikasniji prošlogodišnji igrač kluba.

PRIJESTUPI I KAZNE

JOSINIĆ 25.000 DINARA

Da bi se vozilo bilo koje prevozno sredstvo, potrebno je da vozač ima uredno izdanu dozvolu, vozački ispit, da je vozilo tehnički pregledano itd. Međutim, JOSO MARASOVIĆ iz Šibenika nije poštivao saobraćajne propise, pa je odgovarao pred sucem za prekršaje u dva navrata i kažnjen je sa 25.000 starih dinara.

SVADJE NE PROLAZE BEZ KAZNE

SLAVKA ROCA I NJEN muž JOSO posvađali su se nedavno s LJUBICOM ROSA. Uzrok njihove svade bio je bezazlen — korištenje javne česme. Međutim, pale su i »teške« riječi, pa su rad njih Josu i Slavka prijatelji suca za prekršaje Skupštine općine Šibenik koji ih »urazumi« sa po 3.000 starih dinara.

NEPRISTOJNO SE PONAŠALA

Djevojka T. P. iz jednog sela na području naše komune prošlih dana nepristojno se vladala na željezničkoj stanici. To nje moglo proći nezapaženo, ali upozorenja nisu ništa pomogla. Radi toga je djevojka T. P. prijavljena sucu za prekršaje — i kažnjena sa 10.000 starih dinara.

FIZICKI OBRAČUN SUSELJANA

IZAK SPADIN iz TIJESNA nedavno je fizički napao JAKOVA REŠKOVA iz Tijesna. Prilikom toga »obračuna« Jakov je zadobio lakše tjelesne ozljede. Jakovljević unuk IVICA REŠKOV pr skočio je u pomoć djeđu i nastala je tuča. Radi toga su Izak i Ivica kažnjeni sa po 6.000 starih dinara.

KAZNJEN ZBOG NEDOVOLJENOG RIBOLOVA

CVIJOSLAV JEŽINA iz MURTERA zatečen je u obavljanju ribolova mrežom koćicom u predjelu Kornatskih otoka. Kada je naišao patrolni čamac ribarske straže, Cvijoslav je prekinuo užeta na mreži i potopio je, a kasnije nije htio da je — na zahtjev drugova iz ribarske straže — izvuče s dna. Radi toga prestupa podnesena je protiv C. Ježine prijava sucu za prekršaje Skupštine općine Šibenik, koji ga je kaznio sa 30.000 starih dinara.

10.000 KAZNE ZA DUSKA

DUSKO KOVAČ iz Šibenika upravljao je automobilom bez dozvole. U tom pre-stupu zatekli su ga organi Stanice za sigurnost na javnim putevima. Zbog toga je Duško odgovarao

Blic-anketa na temu: DA LI SAMODOPRINOS ZA ŠKOLSTVO ILI NE? (2)

Gradani su za samodoprinos

U ovom broju našeg lista nastavljamo već započetu blic-anketu o uvođenju samodoprinosa građana za školstvo. Budući da su problemi u šibenskom školstvu brojni, a i poznati građanima, zamolili smo sugovornike da nam odgovore na pitanje: JESTE LI ZA TO DA SE U ŠIBENSKOJ KOMUNI UVEDE SAMODOPRINOS ZA ŠKOLSTVO?

ANA LIVAJIĆ: »Bez obzira na to što uvođenje samodoprinosa nije dugoročnije planiranje izvora sredstava za rješavanje bilo kojih komunalnih problema, čini mi se da je u sadašnjem trenutku uvođenje samodoprinosa za školstvo na području šibenske komune jedino mogući način da se uklone, ili bar djelomično riješe, neki od problema iz tog domena društvenog života. Ja sam rođena Zagrepčanka, u Šibeniku živim tek tri-četiri godine, ali mi se čini da kad je Zagreb morao pribjeći uvođenju samodoprinosa da bi riješio neke probleme škola — da to naš grad mora iz objektivnih razloga što prije učiniti. Ja sam za uvođenje samodoprinosa.«

FRANE JELIĆ: »Pročitao sam što su vam odgovorili ljudi koje ste o istoj temi anketirali nedavno u »Šibenskom listu«. Ja mislim da su oni u pravu. Bilo je tamo izneseno i nekoliko principijelnih opaski u vezi s eventualnim uvođenjem samodoprinosa za školstvo na području naše komune, ali je evidentno da su svi za taj put rješavanja trenutnih, ali već i kroničnih problema u šibenskom školstvu. Mislim da se ovom prilikom nije potrebno mnogo preslišavati da bi se dao odgovor, pa vam radi toga i ja, eto, odmah odgovaram da sam za samodoprinos. Jedino želim naglasiti da je prijeko potrebno da se tako dobivena sredstva namjenski troše.«

BOSKO SARIĆ: »Danas se u mnogim industrijskim centrima i gradovima pokušava naći izlaz za rješavanje komunalnih problema, osobito problema školstva i drugih infrastrukturnih djelatnosti putem doprinosa. Posljedica toga je da na jednoj strani privrednom reformom nastojimo smanjiti investicijsku potrošnju, a na drugoj strani stvaramo visoke komunalne investicije putem doprinosa. Naime, doprinosi na svoj način utječu na povećanje osobnih dohoda najčešće bez odgovarajuće produktivnosti rada, koji se putem fiskusa prelijeva u investicijska ulaganja. U velikim gradovima to su ogromna sredstva koja će na svoj način negativno djelovati na provođenje privredne reforme baš u investicijskoj potrošnji i usporavati krajnji cilj — stabilnost i konvertibilnost dinara.«

Osim toga, doprinosi nisu popularna forma za rješavanje komunalnih problema, jer je to jedan vid fiskusa bez obzira što se odobrava referendumom.

Narasti problemi traže da se na neki način smognu sredstva za saniranje problema koji su veoma akutni u infrastrukturi i društvenom standardu, i rješenje se mora naći. Međutim, po mom mišljenju sakupljanje sredstava treba vezati za domaćinstva, a ne za zaposlene. Prvo: trebalo bi početi od domaćinstva kao centralnog pitanja potrošačke jedinice i individualne akumulacije koju domaćinstva stvaraju. Pri tom, formirana novčana sredstva svakom domaćinstvu ne omogućavaju stvaranje i akumulacije, tj. dio sredstava koja se mogu upotrijebiti za proširenu reprodukciju kroz društveni standard i infrastrukturu. Drugo: potrebno je utvrditi koja su to domaćinstva koja formiranjem svoje prihodne strane stvaraju i sredstva za proširenu reprodukciju, tj. individualnu akumulaciju.

Kada se to utvrdi, tada treba kod tih domaćinstava na određen i pristupačan način naći stimulans da pu-

tem pozajmica ili štedionica daju tu svoju akumulaciju društveno-političkoj zajednici. Na taj način domaćinstvo postaje i centar — kao proizvodna jedinica, jer učestvuje na proširenoj reprodukciji svoga grada ili naselja.

Tvrdim da na području općine ima oko 1.000 domaćinstava sa godišnjim prihodom od preko 3.000.000 starih dinara. Kad bi svako uložilo prosječno 100.000 starih dinara na godinu, to je iznos od oko 100 milijuna starih dinara. To je minimum. Inače, svako bi domaćinstvo moglo uložiti i više — recimo 200.000 starih dinara — i to je 200 milijuna starih dinara na godinu. A to bi bilo dovoljno za prvo vrijeme.

Svakako, ovakav pristup ovom problemu anulirao bi fiksus putem doprinosa linearno na sve zaposlene, tj. one koji mogu i one koji ne mogu podnijeti taj procent doprinosa.

Tvrdim da proširena reprodukcija putem individualne akumulacije u ovo vrijeme reforme mora biti pravilo i za naš grad i druga naselja. Smatram da bi izloženi način prikupljanja sredstava bio moguć, pravilan, pravedan i bezbolan. Na prvi pogled možda bi se moglo shvatiti da bi ovakva provedba akumulacije bilo komplicirano s obzirom na to da se teško može utvrditi prihodi po domaćinstvu, ali to samo izgleda tako, inače to je sasvim jednostavno utvrditi posredstvom radnih organizacija.«

SLAVKO VUKSIC: »Samodoprinos ili ne? — pitanje je koje u posljednje vrijeme veoma često slušamo. O njemu se piše u novinama, o tome se raspravlja preko radio-stanica — a kad je tako, znači da razlog postoji! Lično sam za samodoprinos, ali ne za svaki. Kad bi se, recimo, uvodio samodoprinos za saniranje nekih problema iz domena zdravstva, mislim da bih i ja, a i drugi građani, mogli da se zapitamo da li se sredstva iz te oblasti uvijek pametno i racionalno koriste. Međutim, kad je riječ o školstvu, onda mislim da tu kod većine naših radnih ljudi neće biti dvoumljenja. Škole su nam — bar većina njih — u prilično jednom stanju, učenici se guše u pretrpanim učionicama, nedostaje nastavnih pomagala — da više ne nabrajam. Roditelji sam djece koja polaze škole i glasam za samodoprinos. Samo da se razumijemo — i da mi djeca trenutno ne pohađaju školu, ja bih isto tako bio za samodoprinos.«

NIKOLA PERIĆ: »Ne znam zašto baš mene pitate? Ja sam za ono što odluču većina. Jasno je, i tu nema dvoumljenja, da bi bio red da 100 posto glasamo za samodoprinos za školstvo. Samo, vjerujem mi, da taj samodoprinos bez obzira na postotak neće svakome jednako »pasti« na mjesečne prihode. Nekome će biti teže, nekome lakše, ali sam uvjeren da će se rijetko ko oglušiti o samodoprinos za školstvo, jer novci sakupljeni tim putem opet se na neki način vraćaju. Ako mi je djetetu u školi bolje — ako ima više prostora, više igrališta, pa oko mu i nastavnik ima veća primanja — bolje će se pripremiti za život i rad. A svi mi, zar ne, želimo svom djetetu dobro.«

(D. B.)

Premijera Centra za scensku kulturu i Festival djeteta „Mladost pred sudom“

Prošlih je dana Centar za scensku kulturu i Festival djeteta izveo još jednu premijernu predstavu. Bila je to suvremena drama u dva dijela »MLADOST PRED SUDOM« od Hansa Timayer-a.

U povodu premijere komada »Mladost pred sudom« rekao nam je redatelj toga komada Dragutin Meić i ovo: »Kao nauk koji je donio razaranja i smrt, rat je prošao Evropom. Iz straha, majke su zaboravile da plaću za muževima, a nama tada najmlađima su ukrali onu školu dječjeg smijeha i bili smo prazni, prebrzo ostarjeli za jedno izgubljeno djetinjstvo. Ali, mi smo vjerovali u svjetlo koje se uz armijavinu palilo svake noći iza naših pojata i naše povjerenje i našu vjeru nisu ubili. To je naša sreća.«

U realizaciji komada »Mladost pred sudom« učestvovao je dobar dio članova bivšeg profesionalnog ansambla Narodnog kazališta u Šibeniku. Oni su, po općem uvjerenju, dali značajan prilog uspješnoj scenskoj translataciji zanimljivog, vrijednog i uvijek aktualnog djela Hansa Timayer-a.

Uloge su tumačili: Ante Balin, Neva Belamarić, Krešimir Zorić, Mira Rajner-Balin, Darija Jurković, Mate Gulin, Ante Baranić, Joško Zorić, Ivana Kutny i Josip Baljkas.

Scenografiju je dao Branko Friganović. Za njegov dio posla može se kazati da je ostvaren studiozno i da je njegova inscenacija bila vjerran tumač atmosfere komada.

(D. B.)

Trajno aktualan kao dokument o ljudskoj slabosti i mladalačkom gnjevu za ratnih i odmahporatnih vremena, Timayer-ov tekst prigodničan-

ski je prezentiran šibenskoj publici, čime je njegova ideološka i humana smisao još više dobila vrijednost političkog poriva, akcionog zadatka i pedagoškog proglašenja (i roditeljima i mladima).

O tekstu ne mislimo pisati, iako bi diskusije o »parolama« i »didaktici« se estetsko-umjetničkog i dramskog aspekta bile neophodne.

Interpretacije su ovog puta zanimljivije, jer je, pored visokog amatersko-profesionalnog uzdignuća i u većini solidno kazane izjave, često dolazilo i do neusaglašenja interpre-

tacije sa činom koji se davao. Gledaoci, na primjer, nisu samo jednom čuli »progutani« slog ili riječ ili riječ i nedovršenu rečenicu. Ali, osjetivši neku užurbanost, nervozu i brzinu, to je publici moglo i »proći«. Međutim, upravo ta brzina i ono bezbrojno hvatanje glumaca za glavu, kao da su govorili da »pedagog« Timayer-a nije lako interpretirati i da je trebalo »zrno« više truda (ne ekspresionističkog!). Mnoge scene kao da nisu bile sudske, nego »porodične« — gdje otac iscjeduje grijeh »djeteta svoga«, dok su neke imale prizvuk uličnog prepiranja u mjesto isljedničke uvjerljivosti (suviše na svakodnevnost!).

Režiseru Meiću, inače veoma originalnom i nadarenom, nije potrebno da uloge ponavlja (uloga maloljetne djevojke već smo vidjeli u jednom filmu koji je za takvu ulogu dobio i Oscara, a koju je Darija Jurković izvanredno imitirala), a pogotovo da energično ne istjeruje verbalu iz razgovora i unapred određene kretnje na pozornici koje glumac treba da učini. Ivana Kutny lijep je primjer kako se igra prirodno i kako takvu igru publika cijeni.

J. G.

Iz Gradske biblioteke Pročitano mnogo knjiga

Poznato je da je odlukom nadležnog općinskog organa među šibenskim bibliotekama sprovedena integracija. Umjesto Naučne biblioteke i Narodne biblioteke sada egzistira Gradska biblioteka. U ovom napisu neće biti govora o radu nove institucije. Osvrnut ćemo se na prošlogodišnju aktivnost Naučne biblioteke. Prošle je godine Naučna biblioteka imala više od 640 članova. Sastav članstva bio je ovakav: 420 učenika srednjih škola, 91 intelektualac, 49 studenata, 38 službenika, 24 radnika, 10 vojnih lica i osam osoba raznih zanimanja.

Protekle je godine Naučna biblioteka dala 1.284 bibliotekašima i korisnicima informacije, promet čitalaca u biblioteci kretao se oko brojeva 5.390, a broj čitalaca u čitaonici iznosio je 1.122. U prošloj godini, kako je zabilježeno u statistici biblioteke, dato je na »vanjsko« čitanje 5.950 knjiga i znatan broj časopisa i novina.

Međutim, članovi biblioteke koristili su i čitaonicu. U njoj su prošle godine pročitane 1.324 knjige, 512 časopisa i 148 novina. Poznato je da neke knjige, uglavnom one vrijedne i rarije, biblioteka ne izdaje na vanjsku upotrebu, što je sasvim na mjestu. Uglavnom, izračunali smo da je prošle godine Naučna biblioteka u našem gradu izdala na čitanje ukupno 7.274 knjige, 515 časopisa i 153 tjedna i dnevna lista.

Nakon integracije, obz odjeljka Gradske biblioteke rade dobro. Doduše, financijskih sredstava nema u izobilju, ali je ipak u 1966. godini kupljeno 26

knjiga i 28 časopisa. S druge strane, knjižni fond povećan je i darovima. Tako je, na primjer, ove godine taj ogranak dobio na dar 100 knjiga i 18 časopisa. (D. P.)

»MASKE« OSVOJILE PRVU NAGRADE

Na republičkom festivalu amaterskih kazališta u Petrinji prvu nagradu osvojio je Centar za scensku kulturu i festival djeteta, koji je izveo »Maske« splitskog književnika Tomislava Slavice.

Druga nagrada pripala je amaterima iz Virovitice sa komadom »Banović Strahinja«.

Dva prvonagrađena dramska ansambala sudjelovat će na jugoslavenskom festivalu amaterskih kazališta u Hvaru, koji će se održati ovog ljeta.

Šta je to Student-servis

Prije nepune dvije godine osnovan je Student-servis. Cilj te ustanove je da svojim članovima (studentima i srednjoškolicima) omogući da dopunskim radom pribave sredstva potrebna za školovanje i održavanje. Student-servisom u Šibeniku rukovodi Marin Matijaš. Može se konstatirati da je ta ustanova do sada postigla vrijedne rezultate.

Student-servis organizira posao svojim članovima kod većeg broja šibenskih radnih organizacija. To se posebno odnosi na ugotiteljska poduzeća. Tako je, na primjer prošle godine poduzeće »Rivijera« oko 20

posto svoje neposredne radne snage koristila putem Student-servisa. Očekuje se da će ta »situacija biti i ove godine, a na pomoć Student-servisa računaju i pojedina turistička društva, kao ona u Vodica, Šibeniku, Krapnju i Saradnu. Vrijedno je zabilježiti i to da će ovog ljeta članovi Student-servisa raditi na pumpnim stanicama, a i na nekim poslovima u »Autotransportu«.

Prošle godine — da i to zabilježimo — članovi Student-servisa obavljali su, i to veoma uspješno, milicijsku službu na trajektima, čuvali su automobile na parkiralištima zarađivali su za vrijeme Festivala djeteta, itd.

Međutim, čini se da neke radne organizacije još uvijek ne koriste u dovoljnoj mjeri usluge koje bi im mogao pružiti Student-servis. Naime, članovi Student-servisa voljni su da rade i na čišćenju stanova u koje treba da se građanin tek usele, da rade u građevinarstvu, na čišćenju brodskih tankova i skladišta vojnih su da čiste i bojniču brodske oplata itd.

Prosječna satnica za radove koje obavlja Student-servis kreće se od 500 do 1.000 starih dinara — to ovisi o vrsti poslova. Najbolje su plaćeni radovi na struganju brodova krčevu masa i feromanzana i slatčinom, i njih uglavnom obavljaju fizički naporemniji članovi. Vodi se također računa i o tome da poslovi u Student-servisu ne bi išli naustrb studija i učenja.

Bilo kako bilo, Student-servis u Šibeniku dobro je došao većem broju studenata i učenika škola drugog stupnja. Da je tako govori i podatak da će oni ove godine preko te ustanove zaraditi oko 9 milijuna starih dinara. (D. B.)

Borbe Šibenčana s Turcima u slikovima Andrije Kačića-Miošića „ŠIBENIČE, GNIZDO SOKOLOVO“

Devet desetljeća Šibenika ispisana su krvlju za slobodu. Samo borbe s Turcima, kako je zabilježio dr. BOZO DULIBIĆ, trajale su oko 250 godina. Jedini kakav-takav prekid u tim borbama trajao je između ciparstog i kandijskog rata (1573. do 1645. godine). Šibenčani su sa osmanlijama bojevali i na moru i na kopnu.

Treba znati da je Šibenik, kao značajno pomorsko središte u tom vremenu, veoma često s'ao svoje brodove (galije) u okršaje protiv Turaka. Tako je, na primjer, stari Krešimir grad samo 1422. godine poslušao u borbu protiv osmanlija sedam galija. Poznato je također da su »i u bici kod Lepanta 1571. godine učestvovali Šibenčani svojom galijom »Sv. Juraj«.

Kroničari su zabilježili i to da su moćni Turci u sedam navrata napadali ponosni Šibenik. Pored ostalog, za »prokletog rata od Kandije« Turci su tri puta za redom — 1645, 1646, i 1647. godine — pokušali zauzeti grad, ali su svaki put bili prisiljeni na povlačenje.

Interesantan je bio napad osmanlija 1646. godine. Prilikom toga napada obranu grada držale su žene, jer su muškarci bili u polju!

O junštvu Šibenčana pjevao je i čuveni Andrija Kačić-Miošić:

»Šibeniče, gnizdo sokolovo, Ukraj sinja mora savijeno, U tebi se legu sokolčići, Vitezovi kano Ugričići, Koloneji, alaj-barjaktari, Kapetani i mladi sdrari, Koji tursku zemlju porobiše I gradove bile osvojiše. Triput na te Turci udaraše, Šibeniče sjajno ogledalo, Osvojit te nigda ne moćoše, Već pod tobom kruto izgiboše.«

Bosanski paša Tekelija doveo je 17. kolovoza 1647.

(D. B.)

godine pod Šibenik silnu vojsku — bilo je sakupljeno više od 20.000 janjčara. Ta vojska bila je potpomognuta i snažnom artiljerijom. Sve je bilo spremno da se već jednom uspje — pokoriti Šibenik.

Međutim, turske nade i želje nisu se ni ovog puta ostvarile. Turci su pretrpjeli velike gubitke, vojska im je bila prepolovljena, te su se osmanlije — nakon jednomojske opsade — morali povući.

Jedan tadašnji suvremenik ovim je riječima opisao trenutke te bitke: »Plamjelo je rebo, p'amtje'la zeml'ja, plamtje'la su srca branilaca, a Andrija Kačić — Miošić ovakvo ju je opjevao:

»A Kotarci i Šibenčani, Siku Turke — ni broja se ne zna, Ter ih među gradom na bedeme, Neka vidi paša Tekelija Mrtve glave svojih delija«

U borbama s Turcima poginuo je 30. lipnja 1648. godine na Zečevu kod Sradina »narodni junak-vitez koji nikada za se nije uzimao plijena — Šibenčanin Vuk Mandušić. I njega je opjevao A. Kačić, i to ovako:

»Al poslušaj, dragi pobratime, Koji nosiš od juraka ime, Da ti kažem silnoga vojnika Od bijela grada Šibenika, Po imenu Mandušića Vuka, U koga je od megdana ruka, Svu je tursku zemlju porobio, I stočinu glava odsikao, Jer bijaše Vuče Mandušiću S'lan junak, kano Kraljeviću.«

»Borbe s Turcima« — zabilježio je dr. B. DULIBIĆ — »prestale su, kad su ovi 1685. godine konačno otjerani iz Skradina, Drišta i Knina.«

Na svijetlim stazama književnog razvitka

Piše prof.

Ante Batinica

Humanistima zahvaljujemo i prve biografije znamenitih hrvatskih ljudi, r. Franjo Božićević — Natalis napisao je biografiju Marka Marulića, benčanin Antun Vrančić Petra Berislavića a Faust Vrančić Antuna Vrančića. Ovim je zaključen rad naših humanista, koji nije imao šire razmjere, i više bio odjek usamljenih pojedinaca ili tačnije — odjek jedne ipe ljudi koja je nadahnutu antičkom kulturom i uopće zagrižana humanistično-renesansnom kulturnom klimom stvarala i poticala na stvaranje ne mo književnosti na latinskom jeziku već je direktno ili indirektno doprinio a razvitku književnosti na našem jeziku, dajući na taj način svoj doprinos vlitku naše vlastite nacionalne kulture.

Uoporedo s tim uspjesima znanosti i umjetnosti na latinskom jeziku raz a se (doduše ne na takvom nivou) i književnost na hrvatskom jeziku, red duhovne poezije (npr. Baffo Vjekoslav — Alvis i dr), javljaju se i eniči svjetovnog karaktera, kao Petar Divnić svojim pjesmom »U pohlu od grada Šibenika,« zatim Miše Vrančić (1507—1571) »Pjesmarica,« kojof se nalaze počakavljene pjesme nekih dalmatinskih pjesnika (npr. tranovičeva »Prilika od žedna jelina«), Ivan Divnić piše putopis »Od enika do Hliva (Livna) i Skoplja«, 1574, itd.

Narodni jezik i drama

Prevođenjem s latinskog jezika bavili su se Franjo Divnić (preveo je dno Marulićevo djelo koje se nije sačuvalo) i Gverin Tihic (preveo je cidar Honoria Augustodunensis).

Sav taj rad nema značajnije književne vrijednosti, osim literarno-hi brijske, ali unatoč tome on udara temelje daljnjem razvitku naše knji- vnosti na narodnom jeziku.

Iako uspjesi Šibenčana u razvitku naše književnosti na hrvatskom je- ku nisu na značajnijem nivou, ipak treba naglasiti da je sve to nastalo jednom vremenu koje je bilo opterećeno čitavim nizom događaja, da je istalo u jednoj klimi koja je bila povoljna utoliko što se oslanjala na prav utjecaj narodne poezije i proizvode naših anonimnih pjesnika. Tada im je bila mnogo bliža nego onda kada se oslanjala na literarna dostig- a preko mora.

Ne smije se izgubiti iz vida da izražavanje ljubavi prema našem na- dnom jeziku i pisanje na materinskom jeziku nalazimo i kod naših huma- sta, što se ne može reći za druge humaniste u Dalmaciji (npr. dubrovački imanist Ilija Crijević-Aelius Lampridius Cerevinus — od srca prezire »ilirsko ičanje« (stihilitigine illyricam) u Dubrovniku i »majmunsko stihotvorstvo« (stih trubadura). Oni nisu bili Olimp za sebe, nego su bili pisci duboko zani za naš društveno-politički i kulturni život toga doba. Zato nije ni do da se pored svih nastojanja za talijanizacijom, hrvatski jezik ipak raz- jao i da su postojale knjige na hrvatskom jeziku. Stošić navodi (Hrvatski zik, IV/1, str. 266, prema Not. arh. suda, 33. VIII e, 284) oporuku svećenika iliovila Barovićića od 6. IV 1543. u kojoj se kaže da se hrvatske knjige pro- adu za njegove dugove (»et che li altri libri de lingua schiava siano vendu- et pagati li mei debiti«), ili drugi njegov podatak — u kojem se govori a se u inventuru knjiga bratce Andreis od 26. X 1621. nalaze »libretti irituall in parte in lingua illirica et in lingua italiana.«

Doduše, tu se ne kaže o kakvim se knjigama radi, ali je ipak značajno a su pisane hrvatskim jezikom i da su bile bla-o plemićkih knjžnica.

Društveni kulturni život u Šibeniku XVI i XVII stoljeća bio je vrlo živ. benčan su rado u grupama noću uz leut pjevali po aradu ljubavne i isvinske pjesme (o tome nam govori Šižgorić u »De s'tu«). U njegovu društvu esto su se našli i svećenici, koji su uzimali aktivno učešće u tim noćnim po- odima, znalo je doći i do tučnjave, pa je u vezi s tim bilo čitav niz pro- esa. Svećenici su tu učestvovali i u ženskom kolu, plesanju kod mladih isa i drugim igrama, kasnije je sve to bilo zabranjeno, i to ne ba: razloga.

Ako uzmemo u obzir da su u tim akcijama, na primjer u tučnjavama, čestovali i ugledni šibenski svećenici, kao Franjo Strižević, Franjo Divnić Josip Ivetić (svi opjevani u Vili Slovinki), pa i sam Andeo Iustinianović rojem je posvećena Vila S'ovinka) potukao se pred Božić 1613. godine na bali s don Bartolom Jurčićem, glagoljašem iz Vodica. Tako je jedne ečeri i poznati hrvatski književnik I. T. Mrnavić pri povratku kući bio anjen.

Međutim, sve to ne treba shvatiti kao plod raspojasanosti i nemoralno- i, nego kao odraz duha i morala jednog vremena koje je bilo tipično za tavo naše područje.

Govoreći o razvitku hrvatske crkvene drame Fancev je u Gradi (knjiga I) napisao da je hrvatska crkvena drama bila raširena već u XV stoljeću u amo na užem području hrvatske glagoljaške crkve u Hrvatskom primorju i varnerskim otocima nego i na čitavom području Dalmacije do Budve, a

u 16. stoljeću proširila se i na Dalmatinsku zagoru, Bosnu i Posavsku Hrvat- sku i da se pretpostavlja da je sjeverna Dalmacija sa Zad-om mnogo više učestvovala u izgradnji hrvatske crkvene drame nego neko drugo područje.

O razvitku hrvatske crkvene drame na našem području govori drama- tizacija svetačke hrvatske prozne legende o sv. Margareti, prikazana u Zadru 1500. godine i sačuvana u jednom zadržskom i šibenskom rukopisu iz 16. stoljeća (ne računajući hrvatsku, koja je bliža talijanskoj obrad).

Šibenska dramatizacija života svete Mar(garite) sačuvana je (doduše bez završetka) u Pjesmarici Miše Vrančića i pretpostavlja se, kako kaže Francev, da je nastala u razdoblju između 1544. i 1571. godine i da se po svom osmeračkom stihu s rimom aa, bb, cc itd. »prišlanja na najstariji tip naše crkvene drame«. Osim toga, u tom rukopisu sačuvani su i neki odlomci dijaloza koji bi mogli pripadati nepoznatom prikazanju Muke Isukrstove.

Odmah treba naglasiti da tu nema ni govora o drami u punom smislu riječi i da se tu radi samo o dijaloziranim legendama udešenim za po- zornicu, ali činjenica je da su crkvene drame pisali naši poznati dubrovačko- dalmatinski pisci (Marulić, Vetranović, Držić) govori nam o »posebom razvitku crkvene drame u osobitu literalnu vrstu naše umjetne književnosti« (Francev).

O crkvenoj drami u Šibeniku i uopće o kazališnom životu u ovom aradu ne bismo znali ništa da nije šibenski biskup Arriaon 1615. godine podigao proces protiv kuludrica Sv. Spasa, koje su te adine krajem veljače davale predstavu »Triju kralja« na hrvatskom jeziku. Tekst se do danas nije sačuvalo, ali se iz zaosa zna da se nalazio u knjižici koja je pisana »in schiava«, da je predstava prikazana dva puta i da je u toj dramatizaciji učestvovalo veliki broj lica: anđeli, glasnici triju kralja, Irud, Djeвица, Isus i sv. Jasp i valjda još druga lica.

Iznela da su kuludrice mnogo vodile računa o realizmu izvedbe pa su vrlo brižljivo i tačno primremile kostime, bilo da se radi o muškim ili ženskim licima. Tako su neke bile obučene u mušku odjeću »alla croata«, ali i na talijanski način. kralj Irud je imao na glavi »in habito da Imperatore«, uz Bonbardicu je ležalo žensko dijete, koje je predstavljalo Isusa, neke su se preoblaćile i u crnce itd.

„MLADI PRED MIKROFONOM“

U organizaciji Doma JNA u Šibeniku već se desetak dana održavaju natjecanja mladih izvođača zabavnih melodija pod nazivom »Mladi pred mikrofonom«. Tu tradicionalnu »mladinsku pjevačku olimpijadu« organizira Dom JNA u čast Dana mladosti i 25-godišnjice ustanka.

Za ovogodišnju muzičku pri- redbu »Mladi pred mikrofonom« olo je prijavljeno oko o.o.anded- set mlada pjevaca. Do završne priredbe, međutim, stiglo ih je amo carnaesi. Završna prired- a održat će se u velikoj dvora- ni Doma JNA, u utorak — 31. svbnja.

Na završnoj priredbi NEVEN- KA BURAZER pjevat će pjesmu »Lutka od voska«, ZVEZDAN BAUS melodiju »Amur, mon amour my love« SOVJETKA ZA- RANOVIC »Nit o od vas« DRAZENKA NIKOLIC »Tvist baš tviste« ANITA RADETIC »Pričaj mi o sebi«, BRANKA PETKOVIĆ »Parkovi«, ALMŠ TOKOVAC pjevat će melodiju »Nekad nemoj plakati zbog ljubavi«, DAVORKA PAMUŠO- VIC »Tango ružek«, RADOJKA BADŽIN izvodi »Požnjimo žito«.

ANKICA NIKOLIC »Norma« GORDANA DADIĆ »Noć u gra- du«, SLAVICA PAZANIN »Ce ri haljine«, IVICA PATIJERA »Bo- duška balada«, dok će ZLATA KORDIĆ interpretirati melodiju »O jednom cvjetu«.

U drugom dijelu završne pri- redbe »Mladi pred mikrofonom« nastupit će i Milena Krnić, I. Počić i D. Piletić. Milena Krnić pjevat će kompoziciju »Za našu ljubav to je kraj« od A. Vučera i »Još jedan dan« od H. Hegedu- sća, I. Polić »Miranu« i »Zašto dolaziš samo s kišom« od Alfonsa Vučera, a D. Piletić kompoziciju »Iz dnevnika jednog vojnika« od B. Gajića.

Za učesnike prvog dije'a pri- redbe »MLADI PRED MIKRO- FONOM« predviđene su i na- grade. (D. B.)

KOLIKO JE STARA TRADICIJA SCENSKOG ŽIVOTA U ŠIBENIKU

Prema zapisima dr Bože Dulibića

Do afirmacije domaće drame u šibenskom kazalištu došlo je razmjerna dosta rano. »Bilo je to 10. lipnja 1874. godine, kad je putujuće Narodno kazalište pod vodstvom Fotija Iličića (»starog Foče«), nakon vrlo uspjelog gostovanja u Kninu (sedam predstava) i Drnišu, predstavljalo jednu našu dramu iz narodnog života, naziv koje nam inače oduševljeni novinski kranisti, a niti kazališni spisi nisu, na žalost, sačuvali. Iličićeva je družina gos- tovala do 17. lipnja, izvevši i ove drame: Subotičevog »Zvonimira«, Freuden- reichovu »Crnu kraljicu«, Sterijine »Hajduke« i popularnog »Miloša Obilića« — zabilježio je dr B. DULIBIĆ.

Povodom gostovanja putujućeg Narodnog kazališta pod vodstvom F. Iličića zanimljivo je zabilježiti da je suficitom od tada prikazanih predstava uprava šibenskog kazališta pokrila deficit prethodnog gostovanja jedne talijanske družine. Gostovanje Iličićeva nije prošlo nezapaženo ni u tadašnjim novinama.

Tako je, na primjer, još u toku gostovanja anonimni suradnik zadarskog »Narodnog lista« pisao u broju od 13. lipnja: »Ovdi od nekoliko dana, u kazalištu Macolenovu, društvo hrvatsko pod ravateljem gosp. Iličićem pred- stavlja divno u hrvatskom jeziku. Bože mili, koliko se uzradora duša svih rodoljuba čuvisi predstavljati, nakon toliko godina, svojim milim jezikom! Koliko krasno to bi vidjeti pred očima junactvo, zasluge naših djeda, kako se boriše i umiraše za svoju domovinu! Ti prizori moraju razpaliti srca svih nas koji smo njihovi unuci, te nas potaknuti na ljubav prema milom našem jeziku, bez kojega nema nam spasa ni narodnog napredka«.

Međutim, predstave na hrvatskom jeziku nisu bile česte. Trebalo je da prođe punih petnaest godina da se naša riječ čuje sa scene šibenskog teatra. No, otada će domaća riječ biti stalno prisutna.

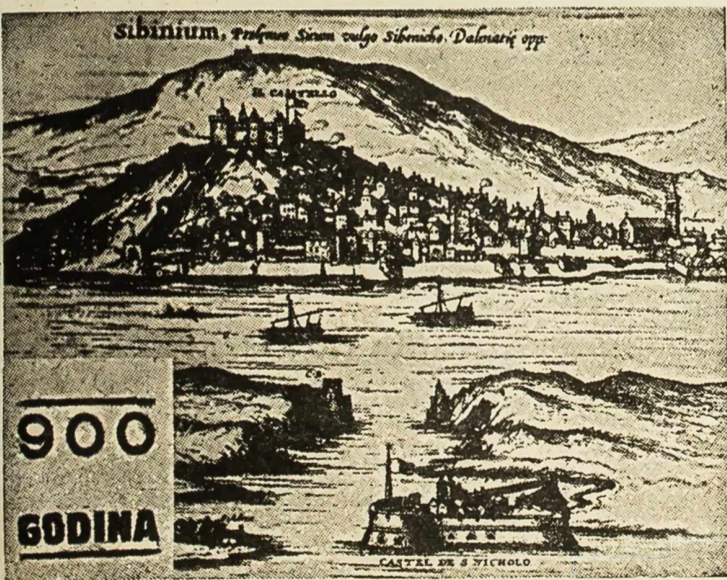
Od 1889. godine, gostovanjem Narodnog Protičevog društva, započinju redovita gostovanja naših kazališnih družina i kazališta, bezmalo sve- ke godine, često i po više puta. 1889. godine Protičevo društvo dalo je 16 predstava (među ostalima, Kukuljevićevog »Poturica«, Hugovog »Lukreciju Borgia«, Subotičevog »Zvonimira« i njegov »Boj na Kosovu«, itd).

Naredne godine Šibenčani su imali prilike da gledaju u zgradi Na- rodnog kazališta predstave družine M. Barbarića, godinu dana kasnije gos- tovala je družina G. Jovanovića i izvela 17 predstava manje vrijednosti, a 1893. godine Narodno kazalište Mihaila Lazića izvelo je »Šokicu« od Okruglića. Nakon toga uslijedila je jednogodišnja pauza i nije bilo nika- kvih kazališnih gostovanja. Međutim, već 1895. godine u Šibeniku gostuje čuveni pjevački zbor Slavjanskih i daje tri predstave. Tadašnji stanovnici Šibenika prvi put su čuli snažni »Ej uhnem« i otada nisu se zadovoljavali samo predstavama, već su zahtijevali da budu i kvalitetne.

Nakon gostovanja Protičeva društva 1896. godine (osam predstava: Veselinovičev »Dido«, »Sokica« Okruglićeva, »Balkanska carica« crnogorskog knjaza Nikole, Valabreugova komedija »Bračna sreća« u prijevodu Sime Matauljaja) i laganog repertoara Kazališnog društva Petra V. Čirčića 1897. godine (osam predstava: Sardouova »Madame Sans-gene« i druge), Šibe- nik ih, dobio 1897. godine kvalitetnu dramu u kvalitetnoj izvedbi, repu- stivši izvođenje lakog repertoara domaćim diletantima, u prvom redu dra- matičkoj sekciji upravo tada osnovanog »Sokola« — zabilježio je dr BOŽO DULIBIĆ.

Otada su, može se slobodno reći, Šibenčani u zgradi svoga kazališta gledali podosta kvalitetnih dramskih ostvarenja. Tako je, na primjer, Hrvat- sko dramsko društvo u Splitu postavilo na šibensku scenu 1899. godine nekoliko dobrih djela. Pored ostalih: djela Moliera (»Škrtač«, »Umišljeni bolesnik«, »Kačiperke«), Goooljeva »Revizora«, Schillerove »Razbojnik«, »Medvjede« od Čehova, »Tudi kruh« od Turgenjeva, dva Tomićeva diela (»Pastorak« i »Trenk«), kao i tada veoma popularne Freudenreichove »Gra- ničare«. U tim izvedbama istakli su se umjetnici, pored ostalih, Stefanac, Gerošić, Prejac i Freudenreich.

(U idućem broju donosimo napis o kazališnom životu u Šibeniku na početku 20. stoljeća.) D. B.

Slomivši revoluciju 1849. godine, car Franjo Josip I uveo je apsolutizam ovrživši njegovo čvrsto provođenje ministru Aleksandru Bachu. U Šibeniku u uspostavljen režim talijanaške zemljoplasničke gospode i činovnika, koji u šibenskog težaka ponižavali uvijek i svuda.

Godine 1859. Austrija je doživjela poraz u ratu protiv združenih snaga francuske i Pijemonte u sjevernoj Italiji. Čor potlačenih naroda u habsbur- koj državi pojačao se i manifestirao sve otvorenije. Austriji je prijetila nova »volucija. Zbog toga je car ukinuo apsolutizam i uveo ustavnost 1850/51. odine.

Obnovom ustavnosti oživio je politički rad u Šibeniku, koji je za Bachova psolutizma potpuno zamro. Formirale su se dvije političke stranke: narod- a i autonomnaška. Narodnjaci su se borili za sjedinjenje Dalmacije s hrvatskom, za uvođenje narodnog jezika u javni život i za osnivanje na- cionalnih kulturnih ustanova. Autonomnaši su bili protivnici takvog programa, ačevši da Dalmacija ostane kao posebna politička pokrajina u austrijskom arctvu. Ti su se autonomnaši prizivali Slavenima. Oni su propagirali ne- akvu slaveno-dalmatinsku nacionalnost, koja je bila duboko prozeta anti- rivstvom. A to je bila najveća nepriradnost u njihovoj politici, jer je Dal- macija (ona mletačka poslije velikih ratova s Turcima, koja je obuhvatala ratar od Zrmanje do Neretve i u unutrašnjosti do Dinare) predstavljala olijevku hrvatske države, a i kulture. Šibenske autonomnaše sočinjavalo e nekoliko obitelji talijanskog porijekla, nešto naših ljudi, koji su se pod tjećajem talijanskih škola i talijanske kulture odnarodili, pokoji trgovac državno činovništvo, koje je pokorno slijedilo službenu politiku Beča u- orenu protiv sjedinjenja hrvatskih zemalja.

Šibenik u borbi protiv autonomnaša

Taj građanski sloj u Šibeniku bio je vrlo malobrojan, ali ekonomski jak i na osnovu toga politički neobično utjecajan. Zahvaljujući tome, te područje koju su primali od državnih vlasti, kao i nedemokratskom izbornom zakonu, šibenski autonomnaši uspijivali su 60 tih godina prošlog stoljeća pobjeđivati na izborima za predstavnike u dalmatinski sabor (koji je imao sjedište u Zadru) i na izborima za općinsko zastupstvo.

Autonomnašima je mnogo išao na ruku svojim stavom u pitanju sje- dinjenja Dalmacije s Hrvatskom Šibenčanin Nikola Tommaseo, koji je polemizirajući s narodnjacima postajao sve žešći protivnik narodnog pokreta. Da bi zadržali vlast i položaje, autonomnaši nisu birali sredstva. Kad je trebalo, za vrijeme izbornih borbi, proglašale su pisali hrvatskim jezikom, a da bi »dolov« koliko su pravi prijatelji ouka, pisali su ih i izjavicom.

Međutim, proces buđenja nacionalne svijesti u Šibeniku ubrzao se, naročito poslije 1865. godine, a time se približavala i propast šibenskog autonomnaštva.

Piše: prof. SLAVO GRUBIŠIĆ

U borbi za pobjedu narodne misli u Šibeniku važnu je ulogu odigrala »Narodna slavjanska čitaonica«. Akciju za njeno osnivanje započeo je po- četkom 1865. godine oduševljeni narodnjak, kanonik Josip Mrkica. Molba za osnivanje čitaonice podnesena je 22. I 1865. a već 29. I iste godine Namjesništvo je odobrilo. Otvoranje Čitaonice uslijedilo je 15. II 1865. u općinskoj zgradi na Poljani.

Pojava Čitaonice pridonijela je jačanju narodnog antiautonomnaškog pokreta neočekivano mnogo. Ona nije bila samo mjesto gdje su se čitale novine i knjige, priređivale zabave i diskusije, već pravi »glavni štab« na- rodnjaka, u kome su oni pripremali sve svoje političke akcije i iz kojeg su oni rukovodili čitavim pokretom.

Nije onda čudo što su »tolomaši« klevetali Čitaonice i njene članove pred vlastima, optuživali ih da je uzdržavaju novcem dobivenim iz Rusije, sve to s ciljem da bi isposlovali od državnih vlasti njeno zatvaranje.

Ipak im to nije pošlo za rukom, već su samo time podsticali narodnjake da u borbi protiv njih postanu beskompromisniji i borbeniji.

Ta je borbenost nacionalno osvješćenog Šibenika naročito došla do izražaja prigodom dolaska talijanskog ratnog broda »Monzambano« u šibensku luku 30. VII 1869. godine. Talijansko društvo »Casino« priredilo im je doček i svečani prijem. Sutradan poslije podne iskracalo se gotovo čitava posada broda. Mornari su se razišli po krčmama i gostionicama, a zatim s prilično napiti, počeli klicati talijanskom kralju i Italiji.

Na ulici su se potukli prvo sa dva žandara, ranili ih i razoružali. Izazivali su prolaznike i porazbijali izloge nekoliko dućana. Čim su Šibe- čani vidjeli provokativno ponašanje gostiju, pa naročito kad se pročulo da su ranili tri težaka, svi su skočili.

U sukobu koji je potrajao nekoliko sati ranjeno je nekoliko desetaka talijanskih mornara, koji su sad jedini spasi pred ogromnom i razbješnelom masom gledali u bijegu, pa su mnogi, bacajući se sa obale u more, nastojali plivajući stići na svoj brod. Na trgu pred katedralom, gdje je »Casino« u čast gostiju priredio koncert, nastala je prava panika, prijem je morao biti odmah prekinut, a sutradan ujutro »Monzambano« je neslavno otplovio iz šibenske luke.

Sukob Šibenčana s posadom »Monzambana« odjeknuo je po čitavoj Dalmaciji. Autonomnaši su preko novina napadali i psovali šibenske težake, a u obranu »Monzambana« diaao je svoj glas i Nikola Tommaseo spisom »Il Monzambano e Sebenico, Italia e Dalmazia«.

Narodnjaci su u svojim odgovorima dokazali kako je sva krivnja za ovaj teški incident na talijanskoj posadi, koja je svojim provokacijama izazvala reakciju građana. Slučaj »Monzambano« još je više udaljio Šibe- čane od autonomnaša. Bližio se kraj njihovoj političkoj dominaciji u općini.

Godine 1870. raspisani su izbori za zastupnike Sabora u Zadru, koji je do tada imao autonomnašku većinu. Narodni pokret u Šibeniku već je organizaciono bio učvršćen, a vodio ga je mladi i sposobni narodnjak Ante Supuk. Za vrijeme izborne aitatije autonomnaši su se u borbi protiv na- rodnjaka služili lažima i klevetama, sve u cilju da ih prikažu antidržavnim elementima. A zatim su slijedili falsifikati birakiških spiskova i na kraju sve- rdna podrška autonomnašima organa vlasti, Kotarskog poglavarstva na čelu s talijanašom Laneve.

Mada su izbori provedeni u znaku terora vlasti nad narodnjačkim bi- račima, za sva tri zastupnička mjesta pobijedili su kandidati Narodne stran- ke, Ante Supuk, Josip Rajmond i Josip Fontana. Tako je Šibenik pridonio stvaranju narodne većine u dalmatinskom Saboru 1870. godine (u kome se sada nalazio 24 narodnjaka i 16 autonomnaša).

Ovu svoju pobjedu Šibenik je 7. srpnja navečer dostojno proslavio. »... Izabrani zastupnik bio je od Narodne stranke počašćen veličanstvenom manifestacijom. Povorka je od 7 sati navečer do kasne noći išla gradom i zagradima, s glazbom, bakljama i barjacima i beskrajnim poklicima živio...« — izvještavao je kotarski poglavar Laneve Namjesništvo u Zadru.

PET MINUTA PRIJE DVANAEST

Sve o lažiranju i potkupljivanju Relića, Stanišića i Sirkovića

Kao bomba odjeknula je vijest da su neki igrači »Šibenika« primili novac da bi lažirali utakmicu »Šibenika« - »Čelika«.

Ta se vijest munjevito širila u nedjeljnim prijednevnim satima, da bi kulminaciju dostigla neposredno prije početka susreta na stadionu »Rade Končara«. Uzbudjenje je u gledalištu bilo veliko, ali je isto tako splasnulo čim su na teren istrčali domaći igrači.

Naime, u timu su nedostajali, pored kažnjelog Relića, još Stanišić i Sirković. Svima je bilo jasno da su oni glavni vinovnici nove aфере u našem nogometu, koja je došla baš u vrijeme kad su se nastojanja nadležnih foruma za sređenje prilika u nogometu počela ostvarivati.

Klupko se, međutim, počelo ubrzo odmotavati. Uprava »Šibenika« imala je pune ruke posla. Sastanci su se održavali jedan za drugim, zatim saslušanja optuženih igrača, pa o njima sjednica upravnog odbora kluba, na kojoj je donijeta konačna ocjena cijelog slučaja oko lažiranja i prve odluke o kažnjavanju krivaca.

Upravni odbor »Šibenika« brzo je reagirao. Kako se baš i traži u takvim prilikama. Vrlo dobar potez učinjen je time što je optuženim igračima bilo zabranjeno da nastupe protiv »Čelika«, a što je publika u gledalištu vrlo dobro primila, i što je cijeli slučaj oko lažiranja bio otkriven 24 sata prije odigravanja utakmice.

RELJĆ PREUZIMA POSREDNIČKU ULOGU

Kada i kako je sve to počelo? Može se već sada savim tačno tvrditi da je manipulaciju oko lažiranja na sebe preuzeo Nikola Relić, koji je imao zadatak da u ovu rabotu uključi nekoliko igrača »Šibenika«. Preko Relića sazvan je prvi dogovor sa predstavnicima »Čelika«. Bilo je to 18. svibnja u Omišu. On je uspio pridobiti Stanišića i Sirkovića koji su pristali da sudjeluju u lažiranju utakmice, s tim da će svaki od njih dobiti po 300 tisuća starih dinara. Iz izvaja optuženih igrača proizlazi da je uprava »Čelika« pregovarala i sa sućem Botićem — da ovaj sudi u korist Zeničana.

I UTAKMICA U TUZLI PRODANA?

Zeničani, međutim, nisu ostali samo na tom prvom sastanku. Htjeli su pošto-poto da pod svaku cijenu sebi osiguraju važne bodove u susretu sa »Šibenikom«, kako bi se i dalje zadržali na čelu tablice. Stoga su oni i nakon utakmice u Tuzli obilježili igrače šibenskog drugoligaša. Na putu prema Sarajevu, tačnije prema Hlzi, šibenski autobus pratilo su kola zeničke registracije, iz kojih je izišao neki po imenu Jovo, inače direktor zeničkog stadiona. On je jednog od optuženih igrača »Šibenika« obavijestio da će drugi sastanak u Omišu biti održan u petak, 27. svibnja, a ne u subotu, 28. svibnja, kako je to na prvom dogovoru bilo ugovoreno. Napomenulo je također da se stvar uredi i sa Miljevićem.

Na ponovnom dogovoru, koji je uslijedio 27. svibnja u Omišu opet je bilo riječi o lažiranju i drugim pojedinostima. Tako je umjesto novca data garancija da će im predstavnici »Čelika« uručiti automobil »Opel-rekord« sa svim dokumentima i ključevima, kao i posebnim aktom da su Relićeva kola oproštena plaćanja carine, itd. Na tom sastanku Relić je primio novac i on ga je na zahtjev Sirkovića i Stanišića predao ovoj dvojici tek na povratku u Šibenik. Po 300 tisuća svakome, a 200 tisuća je Relić zadržao za sebe. Reliću je također za »posao« oprošten dug od 800 tisuća dinara koji je imao platiti još za vrijeme dok je igrao u »Čeliku«.

Za vrijeme ponovnog dogovora u Omišu upravitelj zeničkog stadiona je rekao da »Čelik« raspolaže dokazima o lažiranju utakmice u Tuzli i da je sudačka trojka bila potpla-

ćena. Isto tako je izjavio da zna tko je dao, a tko primio novac.

NOVAC I OSTALIM IGRAČIMA

Prije utakmice u Šibeniku Relićev surjak August nudio je novac i Orošnjaku, koji je izjavio: »Rekao mi je da mogu uzeti koliko želim.« Obilježili su i Grgića. Njemu je prišao Bilić, njegov mještanin, koji mu je ponudio 100 tisuća dinara ako ovaj napravi penal u svom kaznenom prostoru.

Delegat utakmice Pavle Nenadović, koji je u Šibenik stigao iz Sutivana na Braču, interesirao se za dolazak Zeničana — po čemu se izvodi zaključak da je i ovaj mogao lako biti umiješan u aferu.

I SUDAC UMJEŠAN U LAŽIRANJE?

Nakon telegrama, kojeg su prijatelji »Šibenika« uputili iz Omiša, a u kojem izvještavaju o razgovorima nekih šibenskih igrača sa Zeničanima, u Omišu istog dana, tj. u subotu 28. svibnja, krenuli Jere Blažević, Šime Šupe i Velimir Orošnjak, gdje su se upoznali sa čitavom situacijom.

Navečer, nakon povratka u Šibenik, situacija je već bila čista, a naročito nakon što je Sirković o svemu izvjestio potpredsjednika »Šibenika« Juragu.

Sutradan, u nedjelju, uoči utakmice, Tedling, Rora i Bego skrenuli su pažnju delegatu Nenadoviću, da je sudac Botić po svoj prilici umiješan u lažiranje, s tim da klub neće snositi nikakvu odgovornost za even-

tualne incidente do kojih bi lako moglo doći u toku i nakon same utakmice.

Iz saslušanja optuženih igrača, koje je obavljeno u ponedjeljak 30. svibnja u prostorijama kluba, proizlazi da je Sirković otkrio cijeli slučaj i da je vratio novac u klupsku blagajnu. Stanišić je sve priznao, dok je Relić bio škrt u odgovorima, ali je priznao da je novac uručio Sirkoviću i Stanišiću.

Čim su dnevna štampa i radio donijeli prve informacije o lažiranju utakmice i potkupljivanju igrača, predsjednik »Čelika« brzojavno je zatražio od uprave »Šibenika« da ga se obavijesti o cijelom slučaju. Uprava »Šibenika« odgovorila je telegramom da će predsjednik »Čelika« sve saznati na stranicama listova u toku tjedna.

(jj)

GRAČAC — BRATSKOVCI 3:2

U Skradinu je odigrana finalna utakmica za nogometno prvenstvo na teritoriji bivše skradinske općine između Gračaca i Bratškovaca. Nakon bolje igre pobijedila je ekipa iz Gračaca sa 3:2. Na taj način pobjedniku je predan »har«, dar teritorijalnog komiteta Saveza omladine Skradin.

U pobjedničkoj ekipi istakli su se B. Lazinica i D. Lazinica. Sudio je Skočić pred oko 300 gledalaca.

(jj)

Izjave bivših igrača »Šibenika«

Stojan Mileta: »Otkako već od 1933. godine stalno djelujem u ovom klubu, prvo kao aktivni igrač, a zatim kao funkcioner i trener pionirskih i omladinskih ekipa, nisam mogao očekivati da se ovakva nešto može događati u našem nogometnom sportu. S interesom sam pratio aferu Planinić i Kale, koja je, na žalost, zamrla, pa sada i ovu najnoviju koja je potekla od igrača koji nisu iznikli iz domaćih redova. Najstrože osuđujem ovu prljavu rabotu i ujedno očekujem od naših foruma i vlasti da poduzmu odgovarajuće sankcije protiv prekršitelja.»

Josip Macanović: »Čim sam saznao za vijest o lažiranju i potkupljivanju igrača »Šibenika« od strane nekih funkcionera zeničkog »Čelika«, oštro sam osudio sve vinovnike i njihove pomagače. Smatram da bi sve učesnike u toj aferi trebalo najstrože kazniti, kako bi se stanje u nogometnom sportu konačno sredilo na način koji će odgovarati današnjim uvjetima naše socijalističke izgradnje.»

Ante Erak: »Smatram da se ove pojave ni u kom slučaju ne podudaraju sa našom stvarnošću. Ovakve i slične negativnosti već duže vrijeme egzistiraju u nogometnom sportu naše zemlje. Očekujem da će nadležni faktori sve utvrdene krivce privesti zasluženoj kazni. Sve te pojave imaju negativan odraz na mlade igrače, koji će danas-sutra zamijeniti svoje starije drugove, a to je upravo ono o čemu je dosad trebalo voditi više računa.»

Nikica Iljadica: »Kao starijeg, bivšeg igrača »Šibenika«, neugodno me se dojmila vijest o lažiranju utakmice »Šibenik« - »Čelik«, upravo zato što su u tome učestvovali i neki prvotimci šibenskog drugoligaša. Želim istaći da se klubovi koji raspolažu sa dosta društvenih sredstava, a kvalitetno nisu spremni da uđu u viši rang natjecanja, služe različitim makinacijama kako bi izvan zelenog polja izborili pravo ulaska u elitni razred. To, dabome, nema nikakve veze sa sportom. Može se dobrim dijelom zahvaliti Sirkoviću koji je u pravi čas iznio sve okolnosti ovog slučaja i tako omogućio da se cijela stvar izvede pred foruma i javnost.»

(jj)

Šta je poduzela uprava NK »Šibenika«

Na konferenciji za štampu, koju je uprava »Šibenika« sazvala u ponedjeljak 30. o. m, objavljene su mjere koje će poduzeti šibenski drugoligaš da bi se rasvijetlile sve okolnosti pod kojima je došlo do potplaćivanja igrača i lažiranja utakmice »Šibenik« - »Čelik«.

Odmah nakon završenog susreta, u kojem su se igrači domaće ekipe zdušno borili da izbore što povoljniji rezultat, »Šibenik« je uložio žalbu Takmičarskoj komisiji NSJ, u kojoj se navodi da je domaći tim bio prisiljen da nastupi bez dvojice svojih prvotimaca — Sirkovića i Stanišića, koji su suspendirani, a da su ostali igrači već zbog poznate situacije bili deprimirani i nedovoljno sposobni za okršaj.

O sudu Botiću rečeno je da je ovaj susret vodio stručno, ali da je b'o isuviše naklonjen gostima, naročito u njihovom kaznenom prostoru. Nadalje, zamjera mu se što je zapisao u bilježnicu četiri igrača »Šibenika«, i to Orošnjaka, Perasovića, Miljevića i Marenčija, a da za iste prekršaje nije zapisao, a niti usmeno opomenuo — ni jednog igrača »Čelika«.

Cijeli slučaj oko lažiranja i potplaćivanja, sa potrebnim dokumentima i izjavama suspendiranih igrača, dostavljen je Nogometnom savezu

Jugoslavije i Sekretarijatu za unutrašnje poslove Šibenik — radi vodjenja daljnjeg postupka i krivičnog gonjenja. O svemu tome obavijestili su Nogometni savezi Hrvatske, Bosne i Hercegovine, te Savez organizacija za fizičku kulturu Jugoslavije.

I kao zaključak: »Šibenik« inzistira da mjerodavni organi povedu najenergičnije mjere protiv prekršitelja, kako bi se jednom stalo na kraj različitim makinacijama koje još uvijek vladaju u jugoslavenskom nogometu.

Ovom skupu prisustvovali su novinari »Vjesnika«, »Slobodne Dalmacije«, RTV Zagreb, »Šibenskog lista« i sportskih listova u zemlji. (jj)

Izjave Relića, Stanišića i Sirkovića

DONOSIMO U NEŠTO SKRAĆENOJ VERZIJI IZJAVE RELIĆA, STANIŠIĆA I SIRKOVIĆA, KOJE SU ON DALI NA SASLUŠANJU OBAVLJENOM U PROSTORIJAMA »ŠIBENIKA« - POSLIJE SUSRETA »ŠIBENIK« - »ČELIK«.

NIKOLA RELIĆ: »Bio sam kažnjen sa dvije utakmice neigranja i ne želim da budem umiješan u ovu aferu. Iako nisam imao pravo igrati, istina je da smo primili novac. Od koga smo primili novac i u kojim prilikom, ne želim davati izjavu. Novac sam predao Stanišiću i Sirkoviću.»

DA SMO I POBIJEDILI NOVAC NE BIH BIO VRATIO

SVETUZAR STANIŠIĆ: »Poslije odigrane utakmice sa »Famosom« Relić je prišao Sirkoviću i meni rekavši — da li bismo bili spremni da dobjemo nešto novaca za lažiranje susreta »Šibenik« - »Čelik«. Obojica smo prihvatili i Relićevim kolima krenuli u Omiš u srijedu 18. svibnja. Tu su nas sačekali predstavnici »Čelika« i razgovor je počeo. Oni su nas zapitali koliko para tražimo za lažiranje utakmice. Mi smo predložili po 200 tisuća, a oni su nam rekli da će nam dati po 300 tisuća starih dinara.

Drugog tjedna, nakon odigrane utakmice u Tuzli, u Hlzi nam je prišao Jovo (direktor stadiona u Zenici op. p.), dakle isti onaj koji je u nama pregovarao u Omišu, rekavši mi da kažem Reliću i Sirkoviću da je ponovni sastanak u Omišu zakazan u petak 27. svibnja, a ne sutradan u subotu.

I, spomenuto dana ponovo smo nas trojica Relićevim kolima krenuli za Omiš, gdje smo također vodili razgovore o lažiranju utakmice. Sirković i ja smo inzistirali na tome da nam se novac uruči prije utakmice. I kao garanciju za obećane pare nudili su nam kola zeničke registracije sa čitavom dokumentacijom, što mi nismo prihvatili, već smo ostali na prethodnom zahtjevu. Za vrijeme našeg boravka u Omišu Relić i Jovo su se odvojili. Kakav su razgovor obavili, nije mi poznato. Međutim, u jednom momentu Relić nam je kazao da otputujemo za Šibenik i kada sam prigovorio, da gdje je novac, Jovo mi je odgovorio da će nam Relić sve reći.

U razgovorima koji su vođeni u Omišu Jovo nam je rekao da on posjeduje podatke o lažiranju utakmice »Šibodak« - »Šibenik«. Nadalje, Relić je dobio zadatak da za lažiranje utakmice u Šibeniku pridobije i Miljevića za 300 tisuća dinara. Bilo je također riječi i

o vraćanju nekih Relićevih dugova za vrijeme dok je igrao u »Čeliku«.

Na putu za Šibenik Relić je na naše traženje isplatio Sirkoviću i meni po 300 tisuća dinara. To je učinjeo ne gdje kod Rogoznice. Nije mi poznato od koga je dobio taj novac, ni u kojim prilikom.

Nisam odlučio da čitav slučaj prijavim klubu, već sam smatrao normalnim da igram — i da je kojim slučajem utakmica dobivena, ja taj novac ne bih povratio jer o prijemu novca nije postojao nikakav dokument, a niti sam išta potpisao. Primljeni novac u iznosu od 300 tisuća dinara poslije utakmice sam povratio Reliću, iako on to od mene nije posebno tražio.»

PRIMIO NOVAC I ZATIM PRIJAVIO

ANTE SIRKOVIĆ: »Još prije utakmice »Šibenik« - »Čelik« obavijestio sam upravu o cijelom slučaju i iznos od 300 tisuća dinara povratio u klupsku blagajnu. Nakon što je Relić nazvan telefonom iz Zenice, sve trojica smo pošli njegovim kolima u Omiš, gdje smo vodili razgovore oko lažiranja utakmice.»

Tu su nas dočekali predstavnici »Čelika«: neki po imenu Jovo, te Relićev surjak po imenu August. Za vrijeme razgovora utanačena je svota — po 300 tisuća dinara Stanišiću i meni. Na ponovnom sastanku u Omišu osim Jove i Augusta, bio je prisutan i šef samoposluge u Zenici. Stanišić i ja uporno smo zahtijevali novac. Oba puta data nam je garancija za obećani novac — kola zeničke registracije sa svim dokumentima i ključevima, međutim, mi to nismo prihvatili.

Spomenuti Jovo je također rekao da su trener i Miljević umiješani oko lažiranja utakmice u Tuzli, a Relić je dobio specijalan zadatak da za lažiranje utakmice u Šibeniku pridobije Miljevića, za što će on dobiti nagradu od 300 tisuća dinara. »Čelikove« igrače Bilić je trebao nagovoriti Grgića da izazove penal — za 100 tisuća dinara. Jovo je rekao da je sve potrebno uredio i sa sućem Botićem.

Sa prvom razgovoru Stanišiću se vidio zlatni lančić sa privjeskom i Jovo mu ga je predao na ponovnom susretu. Na putu za Šibenik zahtijevali smo od Relića da nam preda novac. On je predao novac kod Rogoznice — svakome po 300 tisuća dinara, dok je ostatak od 200 tisuća dinara trebao navodno predati Miljeviću, s kojim, međutim, nije uopće vodio nikakve razgovore, iako je funkcionerima »Čelika« rekao da je i s njim sve uredio.

Nisam imao namjeru da lažiram utakmicu, već sam odlučio da primim novac i zatim cijeli slučaj prijavim klubu, što sam i učinio, time da i ja makar malo pridonosem raščišćavanju nezdravih pojava u našem nogometu.

S obzirom da sam se prethodnog dana, kao i na sam dan susreta sa »Čelikom« nalazio u deprimiranom stanju, zamolio sam upravu kluba da me izostavi iz ekipe, jer bi se eventualni poraz, bez obzira na moju standardnu igru, mogao pripisati meni.»

PRODAJE SE

Čamac u odličnom stanju, tip »DING-GI«, dužina 4 m, širina 1,60 m, visina 0,60 m sa ugrađenim novim motorom od 3 KS.

Za informacije obratite se na telefon 25-63 od 19—20 sati. Dragičević Josip Šibenik B. Kidriča 80 a

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

- »ŠIBENIK«: premijera američkog filma — VRELA ULICA — (do 5. VI)
- Američki film — COVJEK SA ZLATNIM KOLTOM — (6. do 7. VI)
- »20. APRILA«: jugoslavenska knoteka prikazuje američki film — COVJEK IZ PRERIJE — (do 2. VI)
- Premijera njemačkog filma — ZICAN U PANSIONU — (3. do 5. VI)
- Premijera japanskog filma — ZBOG LJUBAVI — (6—8. VI)

»TESLA«: jugoslavenska knoteka prikazuje američki film — MESREFTNI VETERINAR — (do 2. VI)- Premijera indijskog filma — SVJETLOST U TAMI — (3. do 5. VI)
- Australski film — Pjesma o SARENOM BALONU — (6. 7. VI)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 3. VI — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

Do 4. do 10. VI — Centralna — Ulica Borisa Kidriča.

ROBENI

Dolores Ivana i Zdravke Luketa; Tonči Ante i Josipe Dragušica; Darija, Momčla i Zorke Sirkio; Raviola, Ive i Vnke Perković; Natali, Ante i Neven-

ke Aralica; Benkica, Ante i Eve Gracin; Branka, Ivana i Asje Sirinić; Zdenko, Tome i Jele Širinić; Slađana, Dane i Danijele Ninić; Jovanča, Bože i Milke Dračević; Silvana Svetlana i Milke Dlak; Inge, Vinča i Taide Maretić; Veňa Boriča i Jasne Radl; Katarina Rubena i Marije Kovač; Dižna, Fane Duje i Ike Vukšić; Cedo, Nke i Stane Kovač; Branko Štipe i Svetke Vlaić; Vedrana, Jerka i Mare Jahuka; Džana, Ante i Anke Mišković; Katika Tomislava i Danice Reja; Duško, Miljenka i Nevenke Živković; Bruno Ivana i Milena Karavla; Brankica Branka i Ane Skočić; Josko Mile i Anke Perenić; Vera Dušana i Jovanke Zel'ak; Dražen, Josipa i Marije Jolić; Pero, Ive i Anke Balin; Maja,

Ivana i Irme Rak; Jasmina Antuna i A'emke Marenzi i Darko, Paške i Gordane Belamarčić.

VJENCANI

Francis Raymond Stahl i Nađežda Radulović; Josip Košorog i Anđelka Erak i Križan Mišurac i Antica Antić.

UMRLI

Marko Bačinić, star 73 godina.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAKOVI

Za Zagreb u 9.49, 19.08 i 22.42 sati (direktna kola).

Za Beograd u 19.08 (direktna kola).

Za Split u 2.46, 6.51 i 14.49 sati.

BRODOVI

Rijeka — Bar (brzo) dolazak iz Rijeke srijedom u 4.15 sati, odlazak za Rijeku četvrtkom u 21.30 sati

Trst — Dubrovnik dolazak iz Trsta ponedjeljkom i četvrtkom u 4.30 sati, odlazak za Trst utorkom i subotom u 17.45 sati (važi do 28. IX)

Rijeka — Bar dolazak iz Rijeke subotom u 18.15 sati, odlazak za Rijeku ponedjeljkom u 11.15 sati (važi do 26. IX)

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.

Za Rijeku u 4.15, 8.45, 9.45, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 20, 21.30, 22, 23.35 sati.

Za Dubrovnik u 3, 5.30, 6, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIC
List uređuje redakcijski kolegij - Glavni i odgovorni urednik — JOSIP GRBELJA — Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara - Tekući račun: Komunalnz. banka Šibenik 346-1-8 — Telefon štamparije 22-21 i 29-53.